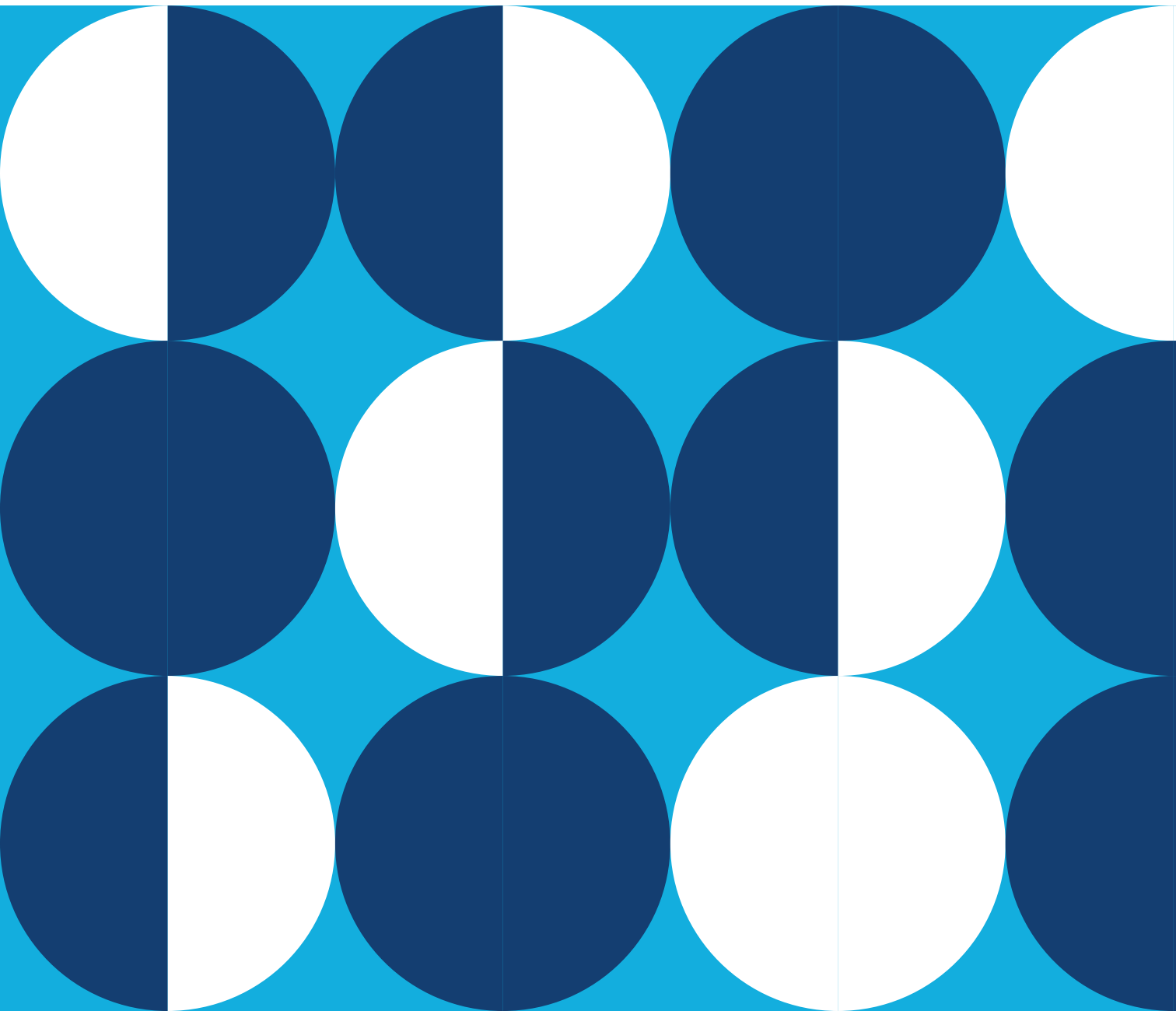

Funded by
the European Union

Praćenje javnih nabavki u četiri opštine: Đakovica, Gnjilane, Podujevo i Južna Mitrovica

decembar 2021.

VLADAVINA PRAVA

AUTORI:

Arbelina Dedushaj
Egzona Kozhani
Ardit Dragusha

Posetite našu internet stranicu
www.dplus.org

Saznajte više o našim najnovijim publikacijama,
vestima i infografikama onlajn.

Find us on Facebook
[@democracyplus](https://www.facebook.com/democracyplus)

Find us on Facebook
[@democracy-plus](https://www.facebook.com/democracy-plus)

Find us on Twitter
[@democracy_plus](https://twitter.com/democracy_plus)

Find us on Youtube
[@Democracy-Plus](https://www.youtube.com/Democracy-Plus)

Naša kancelarija:

Tiranska, Blok C/4/1, Ulaz C, VIII sprat,
Br. 83 / 84 Priština, 10000
Kosovo

+383 (0) 38 749 288
info@dplus-ks.org

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove publikacije ne može se umnožavati, čuvati ili prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim elektronskim, mehaničkim, fotokopirnim sredstvom, ili drugo, bez prethodne dozvole D+.

Izjava o odricanju od odgovornosti:

Ova publikacija priređena je uz finansijsku podršku Evropske unije. Sadržaj iste isključiva je odgovornost Demokratije Plus (D+) i ni na koji način ne odražava stavove Evropske unije.

Projekat „Doprinos u pronalaženju prekršaja institucija u javnim nabavkama, u vreme borbe protiv pandemije KOVIDA-19” finansira EU, a realizuje Demokratija Plus (D+).

Funded by
the European Union

Sadržaj

SKRAĆENICE	6
REZIME NALAZA.....	7
OPŠTINA ĐAKOVICA.....	9
1. Izgradnja i popravka puteva betonskim kockicama	9
2. Nabavka računara i laptop računara.....	12
3. Hitna dezinfekcija svih javnih objekata i površina	13
4. Sanacija - izgradnja asfaltnih puteva	15
5. Održavanje linije za javnu rasvetu	16
6. Izgradnja korita reke Guše u selu Batuša	17
OPŠTINA JUŽNA MITROVICA	19
7. Nabavka i postavljanje plastenika tunelskog tipa	19
8. Izgradnja infrastrukture u Novom naselju u selu Svinjare.....	20
9. Hitna dezinfekcija prostora nekolicine školskih objekata	21
10. Održavanje i servisiranje vozila koja pripadaju opštini i drugim opštinskim institucijama.....	23
11. Snabdevanje opštine, škola i drugih opštinskih institucija higijensko-sanitarnim materijalom ...	24
12. Snabdevanje škola i drugih opštinskih institucija drvom za ogrev.	26
OPŠTINA GNJILANE	28
13. Punjenje sredstava za dezinfekciju i njihovo održavanje.....	28
14. Snabdevanje maskama i dezinfekcionim materijalom	29
15. Nabavka IT opreme za Direkciju za obrazovanje	30
16. Letnje održavanje puteva u Opštini Gnjilane	31
17. Nabavka odeće za zaposlene Opštine Gnjilane.....	33
18. Izgradnja zelene pijace u Opštini Gnjilane	34
OPŠTINA PODUJEVO.....	42
19. Renoviranje gradske biblioteke	42
20. Nabavka i postavljanje plastenika za poljoprivrednike	44
21. Popravka asfaltiranih puteva	45
22. Renoviranje ulaza i hodnika stambenih objekata u gradu.....	48
23. Snabdevanje anti-kovid materijalom - sredstva za dezinfekciju ruku	49
24. Renoviranje ulaza stambenih objekata	50
ZAKLJUČCI I PREPORUKE	52

Skraćenice

ABK →	Agencija za borbu protiv korupcije
ASK →	Agencija za statistiku Kosova
GPS →	Grupa privrednih subjekata
KAPR →	Kosovska agencija za privredne registre
N →	Naručilac
POSJN →	Pravila i operativne smernice o javnim nabavkama
PS →	Privredni subjekat
PUK →	Poreska uprava Kosova
RKJN →	Regulatorna komisija za javne nabavke
TD →	Tenderski dosije
TRN →	Telo za razmatranje nabavki
ZJN →	Zakon o javnim nabavkama

Rezime nalaza

Opšti nalazi o opštinama koje su predmet ovog izveštaja:

- Korišćen je pregovarački postupak javne nabavke, u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavkama (ZJN);
- Tokom korišćenja pregovaračkog postupka, bilo je tendencija da se poziva mali broj privrednih subjekata, time ograničavajući konkurenciju;
- U nekim slučajevima su čak i oni privredni subjekti koji su ocenjeni neodgovarajućim proglašeni izabranim ponuđačima. Istovremeno, ove opštine nisu odbile ponude nekolicine privrednih subjekata koji su priložili nevažeća dokumenta;
- Bilo je nedostataka u upravljanju realizacijom ugovora, što je posledično dovelo do zakašnjenja u realizaciji projekata od opšteg interesa;
- U većini slučajeva se ne primenjuju mere sankcionisanja privrednih subjekata koji su nesavesni u realizaciji ugovora;
- U nekim slučajevima su traženi ISO sertifikati određene države a često su traženi sertifikati koji nisu u funkciji, suprotno pravilu propisanom ZJN-om.

Posebni:

Opština Đakovica:

- Na tenderu „Izgradnja i popravka puteva betonskim kockicama“, Opština Đakovica nije oduzela sredstva obezbeđenja izvršenja od izabrane grupe privrednih subjekata. Ovaj konzorcijum nije dostavio dokumentaciju traženu kad god je jedan privredni subjekat proglašen za izabranog ponuđača;
- Opština je u tenderskom dosijeu podnela tehnički zahtev koji se kosi sa ZJN-om, tražeći standard jedne konkretne države. Na ovaj način je ograničena konkurencija, i drugi privredni subjekti su diskriminisani;
- Na tenderu „Nabavka računara i laptop računara“ opština je bila nemarna u sastavljanju tehničkih zahteva a ugovor nije realizovan kao rezultat ovih grešaka. Opština je tražila da se snabdevanje obavi pod posebnim imenom brenda proizvođača, što nije dozvoljeno jer ograničava konkurenciju;
- Na tenderu „Izgradnja korita reke Guše u selu Batuša“, opština nije načinila nikakvu isplatu, uprkos činjenici da je ugovor zaključen 2020. godine i da je planirano da radovi budu završeni u roku od 30 dana od dana potpisivanja ugovora;
- Na tenderu „Sanacija - izgradnja asfaltnih puteva“ opština nije podnela nijedan zahtev kada je reč o finansijskoj situaciji privrednog subjekta. Zbog visoke vrednosti ugovora, nepreciziranje nekih zahteva utiče na način realizacije ugovora.

Opština Gnjilane:

- Za tender „Letnje održavanje puteva u Opštini Gnjilane“ je predviđena vrednost samo za godinu dana, a ne za 36 meseci koliko će trajati okvirni ugovor, što može privredne subjekte dovesti u zabludu prilikom podnošenja ponuda za ovaj tender;
- Na tenderu „Izgradnja zelene pijace“ opština je nezakonito pokrenula pregovarački postupak za zaključivanje drugog ugovora. Loše upravljanje prvim ugovorom za izgradnju ove pijace, se odrazilo na dodelu drugog ugovora za iste radove.

Opština Podujevo:

- Na tenderu „Renoviranje gradske biblioteke“, usled lošeg upravljanja, projekat nije realizovan u roku predviđenom ugovorom, što je dovelo do odugovlačenja radova;
- Na tenderu „Snabdevanje antikovid materijalom – sredstvom za dezinfekciju ruku“, opština nije pravilno odredila količinu nabavke, što može biti praćeno problemima tokom realizacije ugovora;
- Na tenderu „Popravka asfaltiranih puteva“ opština je sklopila ugovor sa privrednim subjektom koji je u jednoj poziciji predmeta i predračuna ponudio neuobičajeno nisku cenu, za koju opština nije tražila dodatna pojašnjenja;
- Na tenderu „Nabavka i postavljanje plastenika za poljoprivrednike“, opština nije preduzela kaznene mere protiv privrednog subjekta koji je prekršio rok za realizaciju ugovora.

Opština Južna Mitrovica:

- Na tenderu „Nabavka i postavljanje plastenika tunelskog tipa“ opština je u toku realizacije ugovora načinila isplatu nekoliko dana pre početka realizacije ugovora, što je donelo opasnost potencijalne finansijske štete ukoliko nabavka ne bude realizovana kako treba. Takođe, opština je u zahtevima u vezi sa tehničkim i stručnim kapacitetima, odredila broj realizovanih ugovora, umesto da predvidi samo vrednost realizovanih ugovora;
- Na tenderu „Izgradnja infrastrukture u Novom naselju u selu Svinjare“ opština je prekoračila predviđenu vrednost od 36,000 evra, što ukazuje na neblagovremeno planiranje nabavke. Takođe, jedan privredni subjekat je eliminisan, pošto je ponudio neuobičajeno niske cene, međutim opština nije zahtevala nikakva dodatna pojašnjenja kao što to zahteva ZJN;
- Na tenderu „Održavanje i servisiranje vozila koja pripadaju opštini i drugim opštinskim institucijama“, opština je prilikom pokretanja aktivnosti nabavke pomešala kriterijum najjeftinije cene i kriterijum ekonomski najpovoljnije cene;
- Na tenderu „Snabdevanje škola i drugih opštinskih institucija drvom za ogrev“ opština je skratila rok za podnošenje ponuda bez prethodnog objavljivanja obaveštenja, u suprotnosti sa ZJN-om. Takođe, opština je za isti tender prihvatila kao preporuku, nezavršene ugovore, suprotno ZJN-u.

Opština Đakovica

1. Izgradnja i popravka puteva betonskim kockicama

Opština Đakovica je aprila 2020. godine objavila¹ tender za sanaciju puteva betonskim kockicama, za koji je izdvojila budžet od 700,000.00 evra. Na ovom tenderu učestvovalo je šest privrednih subjekata (PS), a kompanija NTP Fidani-L dobila je ugovor po ceni od 626,653.15 evra. Međutim, kao što se vidi iz tabele koja sledi u nastavku, ponuda NTP Fidani-L bila je jedna od najskupljih, njena cena bila je druga po redu.

Tabela 1 – Cene koje su ponudili privredni subjekti

Br.	Ponudač	Cena u EVRIMA
1	Udha Sh.P.K & Fidani Beton Sh.P.K.	575,474.55
2	Stublla Sh.P.K	649,099.20
3	Seticommerce Sh.P.K & Construmax Sh.P.K.	568,336.43
4	Ramë Haklaj B.I.	600,000.00
5	NTP Fidani-L	626,653.15
6	Liçeni VII	622,138.10

Međutim, opština Đakovica je prvobitno izabrala konzorcijum Udha Sh.P.K. & Fidani Beton Sh.P.K. Prema Tender-skom dosijeju koji je analizirao D+, pre potpisivanja ugovora, dva člana konzorcijuma su bila u obavezi da dostave sledeću dokumentaciju:

¹ Platforma e-nabavka, obaveštenje o potpisivanju ugovora: <https://bit.ly/3DSW1fr>

- potvrdu Poreske uprave Kosova (PUK) koja svedoči da PS ne kasni sa plaćanjem poreza do poslednjeg kvartala pre prijavljivanja za tender;
- potvrdu nadležnog suda da PS nije u stečaju ili likvidaciji;
- potvrdu opštine da PS nema neizmirenih zaduženja na ime poreza na imovinu; i
- sredstva obezbeđenja tendera u originalu.

Ove dokumente je opština zatražila 1. jula 2020. godine, dajući konzorcijumu rok od pet dana da ih dostavi. Konzorcijum nije dostavio nijedan dokumenat, zbog čega je i eliminisan. Prema Pravilima i operativnim smernicama o javnim nabavkama (POSJN)², ako je jedan ponuđač proglašen izabranim, ali ne dostavi tražene sertifikate, onda se postupak nastavlja sa drugim uspešnim ponuđačem. Sem ovog postupka, naručilac (u ovom slučaju opština) takođe mora oduzeti sredstva obezbeđenja tendera i pokrenuti postupak za diskvalifikaciju PS u skladu sa članom 99.2 Zakona o javnim nabavkama (ZJN). Diskvalifikacija može trajati do jedne godine, a za to vreme privredni subjekat nema pravo učešća na tenderima i dobijanja javnih ugovora. Ovu odluku donosi Telo za razmatranje nabavki (TRN), po zahtevu naručioca. U ovom slučaju, Opština Đakovica je kao naručilac podnela zahtev TRN-u da konzorcijum Udha Sh.P.K. dhe Fidani Beton Sh.P.K. bude diskvalifikovan.

Opština Đakovica je nastavila sa drugim odgovarajućim ponuđačem, NTP Fidani-L, koji je imao za 51,178.60 evra skuplju ponudu (ukupna ponuda: 626,653.15). S druge strane, sve ostale ponude su ocenjene neodgovarajućim, pošto nisu ispunjavale tražene kriterijume.

Međutim, prema istraživanju D+, NPT Fidani-L i član konzorcijuma koji je prvobitno proglašen izabranim ponuđačem, Fidani Beton Sh.P.K. imaju puno zajedničkih elemenata. Obe kompanije imaju:

- istu adresu datu Kosovskoj agenciji za privredne registre (KAPR);
- istog menadžera, koji je potpisao u ime osoblja, shodno zahtevu Tenderskog dosijea;
- isti broj telefona i
- internet stranica Fidani Beton Sh.P.K. data na Fejsbuku te šalje na stranicu drugog dobitnika ugovora: www.fidanil.com

Svi ovi podaci govore u prilog činjenice da se radi o istoj kompaniji. Opština je tako dozvolila nameštanje tendera i plaćanje preko 50,000.00 evra više nego što bi platila da je potpisan ugovor sa prvobitno izabranim ponuđačem. U slučajevima kada su PS-i proglašeni izabranim ponuđačima ali odustanu od potpisivanja ugovora, jedino sredstvo zaštite opštine je oduzimanje sredstava obezbeđenja tendera, kao i zahtev za uvrštavanje na crnu listu. U ovom slučaju, sredstva obezbeđenja tendera iznosila su 20.000,00 evra, iznos koji nije oduzet.

Kao što je gore pomenuto, ostale kompanije su smatrane neodgovarajućim. To se dogodilo nakon što ostala četiri ponuđača nisu dostavila ISO DS CEN TR 15128 2015, standard za opravku sistema odvoda i kanalizacije. Ovaj zahtev je dodat „obaveštenjem o ispravci greške“, 10 dana nakon objavljivanja Tenderskog dosijea³. Međutim, prekršaj koji je počinila Opština Đakovica ide korak dalje. Standard ISO DS CEN TR 15128 2015 je povučen, tako da nije aktivan od 15. februara 2016⁴. Tenderski dosije navodi da ovaj standard datira iz 2015. godine, a u stvarnosti je ovo standard iz 2005. godine. Drugi nalaz jeste da ovaj standard pripada državi Danskoj a prema Zakonu o javnim nabavkama, naručilac nema pravo da traži standard jedne određene države: „*Naručioci formulišu tehničke specifikacije pozivajući se na (i) kosovski standard koji primenjuje evropski standard, (ii) evropski standard. (iii) evropsko tehničko odobrenje, (iv) zajedničku tehničku specifikaciju, (v) međunarodni standard ili (vi) bilo koju drugu tehničku referencu koju izdaju evropska tela za standardizaciju*“.⁵

² Pravila i Operativne smernice o javnim nabavkama, Član 26.8, strana 65: <https://bit.ly/3yugELji>

³ Dokument obezbedio D + nakon zahteva za pristup javnim dokumentima.

⁴ Vidi danski standardi (Dans Standard) na kome stoji *Povučen* (eng. Withdrawn): <https://bit.ly/3mgkNjH>

⁵ Zakon br. 04/-042 o javnim nabavkama, član 24, stav 8: <https://bit.ly/3rY4OKU>

Obe kompanije (prvobitno izabrana koja je potom diskvalifikovana, kao i kompanija koja je po drugi put proglašena za izabranog ponuđača - NTP Fidani-L) su sertifikovane ovim standardom od strane jedne međunarodne kompanije⁶, ali link⁷ koji potvrđuje validnost sertifikata, ne funkcioniše. Dakle, postoji sumnja da kompanije Fidani Beton Sh.P.K. i NTP Fidani-L nisu sertifikovane za ovaj standard.

Opština je načinila prekršaje i tokom ocene ponude kompanije Fidani-L. Tenderskim dosijeom se od ponuđača traži da dostavi dokaze da je u poslednje tri godine realizovao slične projekte vredne milion evra. Kompanija Fidani-L je na spisku navela da je završila četiri ugovora, vredna preko 1.35 miliona evra, međutim, jedna od priloženih preporuka predstavlja ugovor koji nije završen. Prema tumačenju Regulatorne komisije za javne nabavke (RKJN), ugovor mora da je završen, a ne ugovor čija je realizacija u toku⁸.

Još jedno kršenje određenih kriterijuma od strane opštine odnosi se na registraciju vozila. Zahtev opštine je bio da tri kamiona budu valjano registrovana. U tom smeru, kompanija Fidani-L je ponudila pet kamiona, gde se na osnovu istraživanja celokupne tenderske dokumentacije ispostavlja da su svim kamionima istekle registracije. Treba dodati da je u periodu kada je počela pandemija KOVIDA-19 na Kosovu bilo dozvoljeno saobraćati samo sa polisom osiguranja vozila, ali su posle 18. maja 2020⁹, ponovo otvoreni centri za registraciju. Ponuda Fidani-L je podneta 12. juna 2020. godine, što znači da rešenje o saobraćanju samo sa polisom osiguranja više nije važno. Dakle, kompanija Fidani-L nije ispunila ni ovaj zahtev, zbog čega je morala da bude eliminisana.

Još jedan zabeležen problem je pitanje radova koji će biti izvedeni shodno ugovoru. Predviđeno je da više od polovine ugovora bude utrošeno samo za plaćanje prve pozicije predmera, a to je „Snimanje i geodetska verifikacija kontura trase puta, trotoara i trgova“¹⁰.

Za ovu uslugu opština će platiti 372,960.00 evra ili 18.50 evra po kvadratnom metru. Sam prvobitno proglašeni izabrani konzorcijum, Udha Sh.P.K. & Fidani Beton Sh.P.K. ima približnu cenu od 16.50 evra po kvadratnom metru. Cena se drastično razlikuje od ostalih ponuđača, Stublla Sh.P.K., subjekat koji je za ovu uslugu ponudio 0.20 evra, Seticommerce Sh.P.K. & Construmax Sh.P.K. sa 0.15 evra, dok je kompanija Liqeni VII bila još jeftinija, sa samo 0.02 evra.

Za ovaj ugovor je potpisan i jedan aneks ugovora¹¹ sa kompanijom Fidani-L u iznosu od 31,930.13 evra, kojim je za istu poziciju „snimanje i geodetska verifikacija kontura trase puta, trotoara i trgova“ planirano da se utroši još 28,039.53 evra. Opština će na kraju ugovora platiti preko 400,000.00 evra samo za geodetski snimak, sa time da je tržišna cena ove usluge jedan evro po kvadratnom metru¹². Ovu ponudu je trebalo odbiti u skladu sa članom 4.2c Smernica¹³, koje navode da ugovorena cena neće biti veća od tržišne.

Tokom realizacije ugovora, opština je ponovo prekršila ZJN. Na osnovu faktura koje je obezbedio D+, opština je platila 624,648.85 evra, dok je samo za uslugu snimanja puta platila 501,210.91 evra shodno osnovnom ugovoru. Nakon dodavanja još 28,039.53 evra iz aneks ugovora, ukupna vrednost ove pozicije iznosiće 529,250.44 evra. Ovo je teška povreda zakona, jer ugovor nije okvirni ugovor i opština nije imala pravo da prekorači vrednost za svaku uslugu. Ako se uzme u obzir ovako visoka cena koja je data samo za geodetski snimak i verifikaciju, onda je opština

6 Međunarodna kompanija se zove: EAS International: <http://www.eas-intl.com/>

7 Link u pitanju koji još uvek nije važeći ili ne funkcioniše: <https://bit.ly/320kumt>

8 Tumačenje RKJN-a: <https://bit.ly/3shrCoX>

9 Epoka e re <https://bit.ly/3pmjG3V>

10 U cenu se mora uračunati i kompletan geodetski snimak kontura trase puta, trotoara i trgova, koji se po završetku radova elektronskim putem dostavljaju nadzornom organu.

11 Aneks ugovora nalazi se na adresi: <https://bit.ly/3E9hllU>

12 Izveštaj o reviziji za Opštinu Đakovica, 2020, str. 11 <https://bit.ly/3J41wMe>

13 Pravila i Operativne smernice o javnim nabavkama <https://bit.ly/3uSJRIU>

veoma malo platila za samo postavljanje kockica. U stvari, kocke su mogle da se postave i bez ove usluge, kao što su to učinili mnogi drugi naručioci. Opština je ovim postupkom oštetila svoj budžet za oko 530,000.00 evra. Ugovor je trebalo da bude raskinut u trenutku kada je potrošena vrednost ugovora za ovu uslugu, a kao posledica prekoračenja vrednosti mnoge pozicije sa niskom cenom uopšte nisu naručene.

U zaključku, Opština Đakovica je, pored prilagođavanja kriterijuma određenim kompanijama zahtevanjem ISO sertifikata za standard koji nije bio na snazi, na kraju dozvolila nameštanje tendera, kako bi ugovor dobio najskuplji privredni subjekat. Opština uopšte nije pokušala da smanji budžetski gubitak tako što nije oduzela sredstva obezbeđenja tendera i što nije zahtevala da se Udha Sh.P.K. i Fidani Beton Sh.P.K. uvrste na crnu listu.

2. Nabavka računara i laptop računara

Drugi analizirani ugovor je onaj za nabavku računara i laptopa računara za škole. Opština Đakovica je ovaj tender podelila na tri partije, odnosno jednu za nabavku računara, jednu za projektore i jednu za TV. Predviđena vrednost tendera iznosila je 110,555.00 evra. Za nabavku TV, svoju ponudu podnelo je sedam kompanija, dok je izabrana kompanija Panamic ICT sa cenom od 21,375.00 evra. Za ovu partiju su dve druge kompanije u dva navrata izjavile svoje žalbe TRN-u. Opština je eliminisala obe ove kompanije jer su nudile televizore veće veličine od traženih. Međutim, prva kompanija koja je izjavila žalbu, Mediatech & Print, u svojoj žalbi tvrdi¹⁴ da je televizor koji nudi Panamic ICT veoma loš brend i da se uopšte ne može pronaći putem internet pretrage. Iako je tender dva puta vraćan na ponovnu procenu, opština je ponovo za izabranog ponuđača proglasila Panamic ICT¹⁵.

Međutim, Opština Đakovica je 3. avgusta 2021. godine raskinula ugovor sa Panamic ICT na osnovu toga što dostavljeni televizori nisu odgovarali traženim tehničkim specifikacijama. Iako je opština tri puta dala mogućnost kompaniji da isporuči proizvode po zahtevu, ona u tome nije uspeła. Ovaj neuspeh u snabdevanju nastao je kao rezultat nekih grešaka i nemara naručioca, kada je reč o ponudi Panamic ICT-a.

Panamic ICT je ponudio model Ecolux EC55T2. Prva greška bila je to što opština nije zatražila katalog za ovu partiju (tražila je samo za partiju 1 koja se odnosila na laptop računare). Međutim, Panamic ICT je ponudio „katalog“ koji je sam napravio, imajući u vidu da ne navodi logotip proizvođača niti profesionalni dizajn, u poređenju sa katalogima koje su dostavili drugi ponuđači. Dakle, neusaglašenost sa tehničkim specifikacijama mogla se primetiti na samom početku. Opština je tražila da TV bude Smart TV, dok model koji nudi Panamic ICT nije „pametan“. Kompanija je tokom realizacije ugovora pokušala da „prevari“ opštinu nudeći joj TV i Android Boks kao ekvivalent. Zatim, u dostavljenom katalogu, stoji da je rezolucija TV Full HD (1,920 sa 1,080), dok je opština tražila 4K (3,840 sa 2,160). Opština je takođe tražila da televizori imaju „bluetooth“, koji Ecolux model nema¹⁶. Da je konkursna komisija koja je ocenjivala ponude uočila ovaj elemente, ne bi došlo do otkazivanja ugovora, a škole ne bi ostale bez TV-a, u vreme kada je školska godina već počela.

Ugovor za nabavku projektora dobio je takođe Panamic ICT po ceni od 3,050.00 evra, ali je ponuda Panamic ICT-a iznosila 3,986.00 evra. Ovo može biti tehnička greška u ugovoru, međutim opština treba da obezbedi da nema takvih grešaka, imajući u vidu da upravo ovo može dovesti do poteškoća tokom isplate.

Zatim se u tehničkim specifikacijama pominju posebni nazivi proizvoda, što zakon o nabavkama ne dozvoljava. Naziv proizvoda može se pomenuti samo u onim slučajevima kada iza njega sledi reč „ekvivalent“. Opština je

¹⁴ Žalba PS Mediatech & Print: <https://bit.ly/3yZtunJ>

¹⁵ Ugovor je potpisan 18. marta 2021.

¹⁶ Pogledajte karakteristike modela Ecolux: <https://bit.ly/3sfk6ep>

zatražila model projektora EH-TW650, proizvođača Epson. Posledično, samo kompanije koje su ponudile ovaj tip projektora mogle su da ispune tehničke specifikacije. Pominjanje naziva proizvoda bez dodavanja reči ekvivalent izaziva sumnju u nameštanje tendera.

Za ugovor o nabavci laptop računara, naručilac je za izabranog ponuđača proglasio kompaniju Kibernetika Sh.P.K. sa cenom od 80,615.00 evra. Prvobitno je za izabranog ponuđača proglašen PS Aritech, sa cenom od 78,922.00 evra, koji se nije odazvao pozivu za potpisivanje ugovora. Kao i za tehničke specifikacije za projektore, i u ovom slučaju opština je izradila specifikacije računara tako što je posebno navela proizvode proizvođača Intel, bez dodavanja reči ekvivalent. Postoje i druge kompanije na tržištu računara koje proizvode procesore brzine jednake Intelovim.

Rok za dostavljanje proizvoda prema Tenderskom dosijeu bio je 30 dana. Međutim, na osnovu faktura, primećuje se da neki proizvodi, u vreme analize tendera, nisu dostavljeni iako je ugovor potpisan u decembru 2020. godine.

3. Hitna dezinfekcija svih javnih objekata i površina

Tender za hitnu dezinfekciju svih javnih objekata i površina sproveden je po otvorenom postupku, na kojem su ponudu podnela tri privredna subjekta. Procenjena vrednost ovog tendera iznosila je 60,000.00 evra, dok je ovaj javni okvirni ugovor na period od 12 meseci dodeljen kompaniji Truly Nolen Sh.P.K. po ceni od 51,337.50 evra. Konzorcijum Haki Bytyci B.I. & Safet Osmani B.I., je ponudio jeftiniju cenu od 28,257.50 evra, ali je eliminisan zbog nedostavljanja dokaza o petorici ovlašćenih radnika za korišćenje preparata.

Tabela 2 - Cene koje su ponudili privredni subjekti

Privredni subjekat	Cena
Truly Nolen Sh.P.K.	51,337.50 evra
Haki Bytyci B.I & Safet Osmani B.I.	28,257.20 evra
Oni shpk & Fatos Lashi Egian	53,180.00 evra

Zbog osetljive prirode usluge, Opština Đakovica je postavila niz zahteva subjektu. Među zahtevima, opština je od privrednih subjekata zatražila licencu OHSAS 18001:2008¹⁷. Ovaj standard je britanski standard koji se više ne koristi i isti je zamenjen standardom ISO 45001¹⁸ iz 2018. Uprkos činjenici da se ovaj standard više ne koristi, opština je ovim zahtevom prekršila ZJN, koji zahteva korišćenje evropskih standarda, a ne neke određene zemlje¹⁹. Dakle, zabranjeno je definisanje tehničkih specifikacija koje se odnose na određeni proizvod, određeni proces, trgovačke marke, patent, specifično poreklo ili proizvod.

Na primerima drugih opština primećuje se da je u 2021. godini pala vrednost prosečne cene za obavljanje ovih usluga, kao npr. Opština Priština je u junu 2021. godine dobila ovu vrstu usluge po prosečnoj ceni od 0.08 evra, dok je Opština Suva Reka u istom periodu dobila ove usluge po prosečnoj ceni od 0.03 evra, dok je Centralna agencija

¹⁷ Standard OHSAS 18001: <https://bit.ly/3J6NHgb>

¹⁸ Standard ISO 45001: <https://bit.ly/3Ep8Gr6>

¹⁹ Zakon br. 04 / L-042 o javnim nabavkama, član 28.

za nabavke (CAN) u julu 2021. godine ovu uslugu platila 0.12 evra. Pored ovih opština, u isto vreme je ove usluge realizovala i opština Istok po prosečnoj ceni od 0.05 evra. Ovo je jasan pokazatelj da su tržišne cene jeftinije od onih ugovorenih između naručioca i izabranog PS.

Takođe, u ponuđenom predmeru vidimo da su usluge dezinfekcije tražene u različitim prostorijama, kao što je dezinfekcija Glavnog centra porodične medicine (GCPM), Centra porodične medicine (CPM), ambulante porodične medicine (APM), svih opštinskih objekata, ulaza u zgrade za kolektivno stanovanje i kuće predstavljene kao slučajeve. Za prvu poziciju imamo oko 35 tretmana, gde je ujedno ponuđena i najviša cena za dezinfekciju jednog kvadratnog metra, dok je na trećoj poziciji sa najmanje tretmana ponuđena najjeftinija cena za dezinfekciju kvadratnog metra.

Tabela 3 – Predmer sa cenama za dezinfekciju

Br.	Opis	Merna jedinica	Količina	Približan broj tretmana	Jedinična cena sa PDV-om	Ukupna cena sa PDV-om
1	GCPM, CPM, APM	m2	1,330	35	0.25 evra	11,637.00 evra
2	Svi opštinski objekti	m2	3,500	31	0.20 evra	21,700.00 evra
3	Ulazi u kolektivne zgrade i kuće predstavljeni kao slučajevi	m2	20,000	5	0.18 evra	18,000.00 evra
Ukupna cena sa PDV-om						51,337.50 evra

Broj okvirnih broja tretmana odredila je sama opština, element koji je predstavljao pokazatelj za određivanje najviše i najniže cene. Međutim, pošto je kvadratni metar isti kako za ulaze u zgrade, tako i za opštinske objekte i centre porodične medicine, onda bi za sve tri pozicije trebalo odrediti istu cenu kvadratnog metra.

Na osnovu faktura koje je dostavio privredni subjekat, do sada je potrošeno 16,777.32 evra od ukupno 51,337.50 evra. Od utrošenih 16,777.32 evra, 5,963.00 evra otišlo je za dezinfekciju opštinskih objekata i 10,814.32 evra za dezinfekciju GCPM, CPM i APM-a. Dok u sklopu treće pozicije nisu načinjeni nikakvi troškovi, ulazi u kolektivne zgrade i kuće su predstavljeni kao slučajevi.

4. Sanacija - izgradnja asfaltnih puteva

Opština Đakovica je u februaru ove godine pokrenula aktivnost nabavke sanaciju – izgradnju asfaltnih puteva, za koje je predvidela da će koštati 834,946. 90 evra.

Opština Đakovica je korišćenjem pregovaračkog postupka pozvala tri kompanije da dostave svoje ponude. Od tri privredna subjekta bila su odgovarajuća samo dva, dok je tender dodeljen kompaniji ARFA GROUP Sh.P.K 17. marta 2021. godine, kao tender sa najnižom cenom, u vrednosti od 838,998.44 evra.

Tabela 4 – Ponude PS koje je Opština Đakovica pozvala na tender Sanacija – izgradnja asfaltnih puteva

Br.	Privredni subjekat	Ponuda
1	VIA Sh.P.K.	847,933.44 evra
2	BERISHA COM Sh.P.K.	839,692.57 evra
3	ARFA GROUP Sh.P.K.	838,998.86 evra

Opština Đakovica je primenila pregovarački postupak, sa obrazloženjem da su lokalni putevi u lošem stanju. Prema oceni Sektora za saobraćaj²⁰, u lošem stanju su bili i glavni putevi.

Naručilac se pozvao na član 35 ZJN-a, koji dozvoljava mogućnost takvog ugovaranja, bez primene standardnih postupaka nabavke. U slučajevima kada je to neophodno usled ekstremnih vanrednih situacija, koje su uzrokovane objektivno proverljivim događajima, koje odgovarajući naručilac nije mogao opravdano predvideti. Obrazloženje opštine za korišćenje pregovaračkog postupka ne stoji, jer oštećenje puteva atmosferskim padavinama i bacanjem soli tokom zimske sezone nije hitna potreba²¹, pošto je tako nešto lako proverljivo.

Štaviše, Opština Đakovica je planirala ovaj tender u svom Konačnom planu nabavki za fiskalnu 2021. godinu²², i za njega je izdvojila iznos od 800 hiljada evra. Opština Đakovica je na ovaj način prekršila pravo drugih privrednih subjekata nekorišćenjem otvorenog postupka.

Opština Đakovica nije dovoljno opravdala korišćenje pregovaračkog postupka i morala je da obezbedi što šire učešće zainteresovanih privrednih subjekata²³, kako bi se obezbedila konkurencija.

Opština Đakovica nije pomenula nijedan zahtev o ekonomskoj i finansijskoj situaciji²⁴PS-a, kao kriterijumu koji je u diskreciji naručioca, ali pošto se radi o tenderu velike vrednosti, poželjno bi bilo da se navede minimalni promet²⁵, u cilju što preciznije procene finansijske i ekonomske stabilnosti ponuđača.

20 Zahtev za hitnu akciju od dana 02.02.2021. od Sektora za lokalne puteve i Sektora za saobraćaj upućen predsedniku Opštine Đakovica, g. Ardijanu Gjiniju.

21 Zakon o javnim nabavkama, član 35, tačka 2.1.

22 Konačan plan nabavki Opštine Đakovica za 2021. godinu

23 Ibid.

24 Tenderski dosije br. Prokurimi 632-21-396-5-1-5, tačka 8.1

25 Zakon o javnim nabavkama, član 68.

5. Održavanje linije za javnu rasvetu

Direkcija javnih usluga u Opštini Đakovica je 31. marta 2020. godine zatražila od Kancelarije za nabavke da raspiše tender za „Održavanje linije za javnu rasvetu“, procenjene vrednosti od 200,000.00 evra za dve godine. Za ovaj tender, Opština Đakovica je sklopila ugovor sa privrednim subjektom Labinot M. Krasniqi B.l., koji je stupio na snagu 2. jula 2020. i ističe 2. jula 2022. godine. Pošto se radi o okvirnom ugovoru, ugovor je zaključen u ukupnoj indikativnoj vrednosti od 122,826.00 evra, na koju se primenjuje dozvoljeno odstupanje od + -30% od ukupne indikativne vrednosti. Prema ZJN-u, ako je vrednost prekoračena mimo dozvoljenog odstupanja, onda se ugovor automatski raskida čak i u slučajevima kada je ukupna indikativna vrednost prekoračena za jednu stavku ili poziciju. Ovaj privredni subjekat je istovremeno bio i najjeftiniji privredni subjekat koji je dostavio svoju ponudu na ovom tenderu.

Tabela 5 – Privredni subjekti i ukupna vrednost njihovih ponuda za ovaj tender

Br.	Naziv privrednog subjekta	Ukupna vrednost ponuda
1	“BM GROUP” SH.P.K.	123,835.50 evra
2	Labinot M. Krasniqi B.l	122,826.00 evra
3	GPS SELMANS NETWORK SH.P.K. ; N.T PROTON	196,772.50 evra
4	Multi Business Group SH.P.K. JUSUF GĚRVALLA	193,957.00 evra
5	N.M.I.Q MONTKOMERCE SH.P.K.	159,381.00 evra
6	GPS N.T.SH EING; Metush Hajdari B.l	145,240.00 evra

Obično kada je u pitanju izgradnja javne rasvete, u predmer se stavlja više pozicija vezanih za izgradnju, kao što su iskopavanja, postavljanje uzemljenja, postavljanje rebrastih cevi, iskopavanje i sečenje betona ili asfalta, postavljanje osmatračkih traka, postavljanje podzemnih kablova, drugih instalacija itd. Dok kada je reč u održavanju, u predmeru ima više pozicija sa uslugama koje omogućavaju održavanje, kao što su zamena starih ormara novim, čišćenje i farbanje električnih stubova, popravka oštećenih stubova, zamena sijalica, zamena opreme koja utiče na provođenje električne energije itd. U predmeru za ovaj tender, naručilac je naveo pozicije u vezi sa održavanjem rasvete, dok nekolicina drugih pozicija liči na tendere namenjene renoviranju (poboljšanju) ili postavljanju javne rasvete.

U jednoj od pozicija koja uveliko liči na izvođenje radova u vezi sa javnom rasvetom, opština je ubacila niz aktivnosti, za koje je odredila cenu od jednog evra.

Tabela 6 – Prva pozicija u predmeru

Br.	Opis	Merna jedinica	Količina	Jedinična cena sa PDV-om	Ukupna cena sa PDV-om
1	<p>Otvaranje uzdužnog kanala (0.8 x 0.4) m, uključujući sve odgovarajuće radnje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naručivanje i postavljanje finog peska debljine 10 cm ispod kabla 10 cm iznad kabla - Naručivanje i ugradnja rebrastih cevi TIP PE 070 – 100 mm - Naručivanje i postavljanje trake Fe Zn 25x4 mm za zaštitu uzemljenjem duž cele trase do stuba - Za uzemljenje stubova, sa trakom za uzemljenje L = 1.5 m, priključene na uzdužno uzemljenje sa adekvatnim spojem - Naručivanje i ugradnja krupnog peska postavljenog samo u iskopanom delu - Naručivanje i postavljanje osmatračke trake širine 30 cm duž cele trase, 20 cm ispod kvote terena, za pregled kabla za napajanje - Naručivanje i postavljanje štitnika „GALL” iznad kablovskog provodnika - Zbijanje tla 	m	2,000	1.00	2,000.00

Ubacivanje ovakvih pozicija, za koje se zna da se puno ne naručuju, pošto već postoje, može uticati na ocenjivanje ponuda. Znajući ovu činjenicu, PS je ponudio nisku cenu na ovoj poziciji, čime je smanjio ukupnu vrednost ponude i proglašen je izabranim ponuđačem. Kao što se i desilo, od 70,486.15 evra utrošenih za 2020. i 2021. godinu, samo 81 evro je potrošen za ovu poziciju. Završetak ovog tendera planiran je za jul 2022. godine, a prema predmeru ostalo je još 1,919 takvih iskopavanja.

6. Izgradnja korita reke Guše u selu Batuša

Opština Đakovica je u septembru 2020. godine pokrenula tenderski postupak za izgradnju korita reke Guše u Batuši. Isti je poništen, gde je odmah u oktobru 2020. godine ponovo raspisala tender za isti predmet.

Za ovaj tender predviđena je vrednost od 9,937.20 evra, a na njemu su svoje ponude podnela četiri privredna subjekta.

Tabela 7 – Privredni subjekti koji su podneli svoje ponude na ovom tenderu

Privredni subjekat	Ponuda
PS N.P.N. Vizion-Plus	8,897.18 evra
PS N.T.Sh.T Viktory Com	17,978.74 evra
GPS TIMEPROJECT Sh.P.K. & Art – Konstrukcion Sh.P.K.	9,713.55 evra
PS N.N.P. Vetoni	8,640.45 evra

Opština Đakovica je 3. novembra 2020. godine dodelila ugovor GPS TIMEPROJECT Sh.P.K. & Art – Konstrukcion Sh.P.K., kao odgovarajućoj ponudi, koja je kada je reč o najjeftinijoj ceni bila tek treća po redu. Druga dva jeftinija privredna subjekta su eliminisana, jer, kako navode u opštini, nisu ispunjavali uslove za tehničku opremu za rad. Planirano je da ovaj ugovor bude završen u roku od 30 dana.

Ostali privredni subjekti su eliminisani zbog neusaglašenosti sa tehničkim i profesionalnim zahtevima, ali izabrani privredni subjekat takođe ima neke nedostatke u ispunjavanju ovih zahteva. Tenderski dosije je zahtevao da subjekat zapošljava pet zaposlenih, jednog građevinskog inženjera i jednog geodetu. Privredni subjekat je radnicima trebalo da ponudi ugovor o radu ili zaključenje ugovora o delu, uz naznaku predmetnog projekta. Grupa privrednih subjekata je dostavila ugovore, biografije i diplome samo za građevinskog inženjera i geodetu, čija diploma nije bila nostrifikovana. Opština je takođe zahtevala da privredni subjekat podnese spisak radne mehanizacije kao što su: bager sa rotirajućom obrtnom konstrukcijom težine preko 10 tona, 2 kamiona sa kiper građevinskom konstrukcijom težine preko 10 tona i kompresijski cilindar težine najmanje 4 tone. Za ova vozila, privredni subjekat je morao da dokaže njihovo vlasništvo ili da ih je iznajmio i da podnese saobraćajnu dozvolu ili jedinstvenu carinsku ispravu (JCI). Prema spisku koji je dostavio GPS, imao je dva registrovana kamiona, ali je samo za jedan podneta saobraćajna dozvola sa važećim rokom, dok za drugi nije imao saobraćajnu dozvolu. Za cilindar od 4 tone ponuđač je podneo jedinstvenu carinsku ispravu, dok za bager nije podneo nikakav dokument.

Ovi elementi čine grupu privrednih subjekata neodgovarajućim i njihovu ponudu je trebalo odbiti kao neodgovarajuću.

Kao što je prethodno navedeno, tender je planiran da bude završen u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora, koji je sklopljen 03. novembra 2020. Međutim, ni nakon godinu dana od sklapanja ugovora, Opština Đakovica nije načinila nijednu uplatu. Pošto je ugovor zaključen na kraju budžetske godine i zbog neblagovremene realizacije ugovora, novac izdvojen za ovaj projekat završio je u budžetskom suficitu. U ovim slučajevima postoje dve opcije, raskid ugovora od strane opštine ili raskid ugovora od strane privrednog subjekta, pozivajući se na članove 11 i 12 ugovora koje su zajedno potpisale. Prema članu 11 ugovora, „Naručilac može, nakon upućivanja obaveštenja PS-u sedam dana unapred, raskinuti ugovor u bilo kom od sledećih slučajeva: a) Kada PS ne ispuni svoje obaveze iz ugovora; b) ne izvrši ugovor u propisanom roku“. Ili, kada u skladu sa članom 12 istog ugovora Nakon što najavi isto naručiocu 14 dana unapred, privredni subjekat može da raskine ugovor ako naručilac a) ne isplati privrednom subjektu iznos koji mu duguje u roku navedenom u ugovoru“.²⁶

²⁶ U skladu sa ugovorom koji su potpisali naručilac i privredni subjekat, članovi 11 i 12, koji je sastavni deo Tenderskog dosijea koji je D+ obezbedio.

Opština Južna Mitrovica

7. Nabavka i postavljanje plastenika tunelskog tipa

Opština Južna Mitrovica pokrenula je postupak za ovaj tender marta 2020. godine, procenjene vrednosti od 27,315.00 evra. Na tenderu su svoje ponude podnele samo dve kompanije, N.P. T. Agrobora i N.P.T. Eurosera & Berisha Construction Sh.P.K. Kompanija NPT Agrobora je dobila ugovor pošto je ponudila najnižu cenu od 23,945.00 evra, dok je GPS Eurosera & Berisha Construction ponudio najvišu cenu, odnosno 24,950.00 evra. Nakon osnovnog ugovora, potpisan je aneks ugovora kojim je naručeno još pet (5) dodatnih plastenika po ceni od 2,394.50 evra, što predstavlja 10% vrednosti prvobitnog ugovora.

Kriterijumi u Tenderskom dosijeu nisu urađeni u skladu sa ZJN-om, što je moglo da utiče na manji broj ponuda. Opština je tražila da se radno iskustvo za takve nabavke dokaže kroz tri preporuke i tri ugovora, ali nije navela njihovu vrednost. Zahtev bi trebalo da navodi da ponuđač da na uvid preporuku u određenoj vrednosti, dakle da se ne ograničava broj preporuka, već da se navede samo tražena vrednost. Konkurencija se u ovom slučaju može vrlo lako narušiti, jer mogu postojati kompanije koje imaju jednu ili dve preporuke veoma velike vrednosti, koje bi upravo zbog ovog uslova mogle biti eliminisane sa ovog tendera. S druge strane, jedna kompanija može imati tri preporuke, ali u vrlo maloj vrednosti, čime bi ispunile uslov i ne bi bile eliminisane. Za naručioca bi važnija trebalo da bude vrednost realizovanih projekata od broja ugovora. Neka mišljenja Agencije za borbu protiv korupcije (ABK), kada je reč o ovakvom vidu zahteva naručilaca navode da ne treba tražiti broj ugovora, već je dovoljno da se dostavi spisak ugovora koji pokriva iznos koji naručilac traži²⁷.

Traženo je da sredstva obezbeđenja tendera važe 90 dana, ali kompanija N.P.T. Agrobora ih je ponudila za samo 60 dana. Zbog ovog prekršaja bi ponuda N.P.T. Agrobora trebalo da bude odbijena. Oko ovog pitanja je drugi ponuđač imao neke navode, ali ovaj PS nije dostavio svoju žalbu preko platforme e-nabavka i opština ju je s pravom odbila kao žalbu.

Što se tiče realizacije ugovora, primećuje se da su neke isplate načinjene pre završetka nabavke i podnošenja izveštaja o prijemu. Prema ugovoru, nabavka je počela 11. maja 2020. i završena je 15. jula 2020. godine. Međutim, 7. maja, nekoliko dana pre početka nabavke, opština je načinila isplatu od 10,000.00 evra. Posebni uslovi ugovora ne

²⁷ Agencija za borbu protiv korupcije, Mišljenje dato za Opštinu Gnijilane, oktobar 2019: <https://bit.ly/3e31WnN>

predviđaju plaćanje avansa privrednom subjektu, dok član 26 Opštih uslova ugovora predviđa da se isplate vrše nakon odobrenja i potpisivanja izveštaja od strane menadžera ugovora. Dakle, opština je uplatila 10,000.00 evra da da nije ni krenula realizacija ugovora, rizikujući tako gubitak za opštinu u slučaju da realizacija ugovora ne počne iz raznih razloga. Osim toga, opština nije mogla da zna da će nabavka biti završena kako treba i da će platenici biti postavljeni prema tehničkim specifikacijama.

Opština je za istu nabavku potpisala i aneks ugovora sa istim PS-om. Aneks ugovora se odnosi na dodatne nabavke, koje je naručilac opravdao velikom potražnjom poljoprivrednika²⁸. Ovaj aneks ugovora je zaključen 16. decembra 2020. godine u vrednosti od 2,394.50 evra ali su isplate shodno ovom ugovoru izvršene oko dva meseca ranije, odnosno 23. i 28. oktobra 2020. godine, što nije dozvoljeno i kao takva predstavlja zakonski prekršaj²⁹.

8. Izgradnja infrastrukture u Novom naselju u selu Svinjare

Tender za izgradnju infrastrukture u Novom naselju u selu Svinjare objavljen je 12. maja 2020. godine, procenjene vrednosti od 450.000,00 evra. Predviđeno je da ovaj projekat bude sufinansiran između Opštine Južna Mitrovica i budžeta koji je opština dobila kroz Grant za opštinski učinak (GPF) sa centralnog nivoa. Ugovor je dobila kompanija Urban O.P., po ceni od 486,186.68 evra, što je za oko 36,000 evra više od predviđene vrednosti. Uprkos činjenici da propisi o nabavci dozvoljavaju naručiocu da potpiše ugovor³⁰ čak i u slučajevima kada se prekorači budžet, s druge strane, ovo ukazuje na neprimereno planiranje, posebno kada tri od četiri ponude premašuju budžet.

Tabela 8 – Cene koje su ponudili privredni subjekti

Privredni subjekat	Cena u EVRIMA
Urban O.P.	486,186.68
N.P.Sh. Bageri	346,722.18
N.N.P. Hysnia	488,158.82
Termomontimi shpk & N.T.Sh. Dina	594,578.17

Najnižu cenu ponudila je kompanija N.P.Sh. Bageri, koju je Opština Južna Mitrovica eliminisala jer su ponuđene cene bile neuobičajeno niske. Ova eliminacija je nastupila kao rezultat proračuna korišćenjem formule za neuobičajeno nisku cenu. Međutim, opština je prekršila ZJN u trenutku kada nije tražila pojašnjenja o datim cenama. Pravila za neuobičajeno niske tendere preciziraju da se privredni subjekat ne može eliminisati bez traženja ovih pojašnjenja. Dakle, tek kada se naručilac ne uveri u objašnjenja kompanije, može je eliminisati.

S druge strane, dokumentacija koju je dostavila izabrana kompanija Urban O.P., sadrži par nedostataka. Tenderskim dosijeom je traženo da privredni subjekat bude sertifikovan za ISO 9606 koji se odnosi na zavarivanje, ali kompanija Urban O.P., nije dostavila takav sertifikat. Dakle, radi se o slučaju kada je opština trebalo da je odbije kao ponudu zbog neispunjavanja jednog od uslova predviđenih TD-om.

²⁸ Obaveštenje upućeno RKJN-u o korišćenju pregovaračkog postupka bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru, 25.09.2020.

²⁹ Član 35, stav 2.2 ZJN-a.

³⁰ U slučaju prekoračenja predviđene vrednosti, naručilac mora preduzeti mere da obezbedi dodatna sredstva.

Drugi neispunjeni uslov odnosio se na diplomiranog inženjera elektrotehnike – konstruktivni smer. Kompanija Urban O.P. je dostavila dokumentaciju za jednog inženjera koji je završio smer industrijske elektroenergetike. Zbog toga je ponuda morala biti odbijena pošto je privredni subjekat predočio ime inženjera, čiji se smer razlikuje od traženog. Prema ZJN-u³¹, ponude moraju biti ocenjene na osnovu zahteva Tenderskog dosijea.

Isto se desilo i sa zahtevom za diplomiranog inženjera arhitekture - hidrotehnički smer. Privredni subjekat je predao dokumenta koja potvrđuju angažovanje inženjera sa drugim smerom, arhitekturom. Još jedan element je to što kompanija Urban O.P. nije dostavila preporuke za pređašnji rad ovog inženjera. Zahtev je bio da inženjer ima osam godina radnog iskustva. Takođe, zatraženo je da privredni subjekat zapošljava 25 zaposlenih i da to dokaže spisakom iz Poreske uprave Kosova (PUK). Kompanija Urban O.P. je takav spisak dostavila, ali je on navodio samo 23 zaposlenih. Takođe je podnela još jednu listu koja navodi imena 30 zaposlenih, ali koju je sastavila sama kompanija. Pošto je zahtev bio da se broj od 25 zaposlenih dokaže preko liste PUK-a, onda ni kompanija Urban O.P., nije ispunila ovaj zahtev.

Zahtev nije ispunjen čak ni za dva limara sertifikovana po ISO 9606 i EN 13067. Kompanija Urban O.P., je podnela imena dva limara, ali nijedan nema oba sertifikata. Prvi je sertifikovan samo za EN 13067, a drugi za ISO 9606. Svi ovi nedostaci u ponudi kompanije Urban O.P., ukazuju da konkursna komisija nije izvršila odgovarajuću procenu. U tom smeru, Opština Južna Mitrovica je dodelom ovog ugovora zapravo načinila niz zakonskih prekršaja.

9. Hitna dezinfekcija prostora nekolicine školskih objekata

Opština Južna Mitrovica je krajem novembra 2020. godine raspisala tender pregovaračkim postupkom bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru, kao posledica KOVIDA-19. Tender je otvoren za hitnu dezinfekciju prostora nekolicine školskih objekata, imajući u vidu da je jedan broj nastavnog osoblja zaražen virusom. U vreme otvaranja tendera pandemija je bila prisutna već neko vreme, pa obrazloženje oboljevanja nastavnika i nije jak razlog, imajući u vidu da su imali dovoljno vremena da planiraju pokretanje postupka kroz otvoreni postupak. Procenjena vrednost za ovaj tender iznosila je 3,300.00 evra, za koji su svoje ponude podnela samo dva privredna subjekta, DDD Preventiva i N.Sh. Preventiva (Shaqir Brahimi B.I.). Ovaj poslednji, N.Sh. Preventiva proglašen je odgovarajućim PS-om, sa najjeftinijom cenom od 3.242,50 evra.

31 Zakon br. 04 / L-042 o javnim nabavkama, član 59.

Tabela 9 – Zapisnik o otvaranju ponuda

Br.	Ponudjač	Broj tendera	Deo	e-tender	Cena	Cena (sa PDV-om)	Izmena
1	O Specije Shërbimit të DD “Preventiva”	Ddd	HITNA dezinfekcija prostorija nekolicine školskih objekata usled zaraze osoblja i učenika kovidom 19	DA	3,122.41	3,372.20	NE
2	Shaqir Brahimi B.I	Since_2010	HITNA dezinfekcija prostorija nekolicine školskih objekata usled zaraze osoblja i učenika kovidom 19	DA	2,747.88	3,242.50	NE

Međutim, pošto je postupak bio pregovarački, opština je trebalo da pozove obe kompanije na pregovore, kako bi time pokušala da snizi cenu³², što nije učinjeno. Na osnovu obračuna shodno Tenderskom dosijeu, primećuje se da je Opština Južna Mitrovica za dezinfekciju jednog kvadratnog metra platila 0.25 evra, što je znatno jeftinije nego na početku pandemije kada je za ovu uslugu plaćano 0.33 evra.

Jedini uslov u Tenderskom dosijeu, kada je reč o tehničkim i profesionalnim kapacitetima, bilo je pružanje dokaza o ugovoru za iste usluge u poslednje tri godine, bez ikakve naznake vrednosti ugovora. Sem toga, kao dokaz tražena je samo lista realizovanih ugovora, ali ZJN predviđa da se pored liste ugovora zatraže i relevantne preporuke³³.

Jedan od dokumenata traženih uslovima podobnosti je i sudska potvrda, koja dokazuje da isti PS nije proglasio stečaj u poslednje dve godine, niti je pokrenut stečajni ili likvidacioni postupak. Predmetna potvrda ne može se izdati na više od tri meseca, ali PS N.Sh. Preventiva je podnela ponudu iz februara 2020. godine, staru 10 meseci, što nije dozvoljeno.

³² Član 35.3. 3. Sprovođenje pregovaračkog postupka bez objavljivanja obaveštenja o dodeli ugovora ni na koji način ne oslobađa naručioca njegove obaveze da (i) odigra aktivnu ulogu u određivanju uslova ugovora, posebno kada je reč o cenama, rokovima za prijem, količini, tehničkim karakteristikama i garancijama, (ii) da obezbedi da ugovorna cena ne bude veća od relevantne tržišne cene, i (iii) da pažljivo proceni kvalitet dotičnog proizvoda, usluge ili posla.

³³ Član 69. ZJN-a - Tehnički i/ili stručni kapaciteti.

10. Održavanje i servisiranje vozila koja pripadaju opštini i drugim opštinskim institucijama

Opština Južna Mitrovica je marta 2020. godine raspisala tender za održavanje i servisiranje opštinskih automobila, procenjene vrednosti od 150 hiljada evra. U sklopu ove aktivnosti nabavke, svoju ponudu su podnela samo dva PS-a, Valoni-I i Univerzal – Comerc, od kojih je ovaj poslednji proglašen izabranim ponuđačem i sa njim je potpisan okvirni ugovor u trajanju od 36 meseci. Za ove usluge je Univerzal-Comerc ponudio bodovanu cenu od 7,848.45 evra i nebodovanu cenu od 37,413.00 evra. Kao i drugi PS Valoni-I je ponudio bodovanu cenu od 104,877.00 evra, gde je uočljiva veoma velika razlika u bodovanim cenama obe kompanije.

Jedna od kategorija tendera u kojoj ima najviše razlika između ugovornih i tržišnih cena jesu upravo tenderi za održavanje vozila. Pošto je skoro nemoguće znati količinu rezervnih delova za održavanje vozila, za sklapanje ugovora se koristi postupak bodovanja cena. Dakle, postupak bodovanja cena je postupak koji se koristi u javnim nabavkama u slučajevima kada naručilac „ne zna“ količinu artikala koje će naručiti, a u tu svrhu svaka stavka u cenovniku ima količinu „1“. Obično, tokom sprovođenja ugovora narudžbine se dostavljaju u zavisnosti od nastalih potreba. Lista ponuđenih cena se deli u nekoliko kategorija i svakoj od njih se daje određena težina u ukupnom iznosu od 100%. Bodovanje cena služi samo za ocenjivanje ponuda, dok se ugovor sprovodi po jediničnim cenama.

Kao i u gore navedenim tenderima, i u ovom tenderu postoje problemi u vezi sa definisanim zahtevima i kriterijumima za dodelu ugovora. Tenderski dosije zahteva da PS dokaže iskustvo u ovoj oblasti, sa jednim ugovorom i tri preporuke. Obično se ugovori i preporuke podnose zajedno, jer ugovor ne dokazuje nužno da je jedan posao završen. U ovom slučaju, zahtev za ugovor i tri preporuke nije opravdan, jer je zahtev trebalo da podrazumeva dostavljanje liste ugovora koji su zaključeni u protekle tri godine a kao dokaz treba priložiti preporuke ili izveštaje o prijemu.

Kriterijum za dodelu ugovora bila je najniža bodovana cena, ali je opština koristila i delove ekonomski povoljnije cene. Dok se lista ponuđenih cena popunjava po procentima dodeljenim svakoj kategoriji, opština je dodala još dva kriterijuma, garanciju ili sredstva obezbeđenja kojima je dala težinu od pet bodova i udaljenost garaže od objekta opštine kojoj je data težina od 15 bodova. Opština je kriterijume podelila u pet kategorija, pri čemu je za tri kategorije određena novčana vrednost, dok su za druge dve određeni bodovi. U ovom slučaju, opština je pomešala kriterijume i uporedila je cene dva učesnička subjekta. Ovo je zabranjeno na osnovu Pravila i Operativnih smernica o javnim nabavkama, konkretno članom 28.15 POSJN-a, koji glasi da je „**Strogo zabranjeno međusobno upoređivati cene različitih ponuda i pretvarati izračunate vrednosti u bodove, a zatim ponderisati bodove imajući u vidu da ovako najveći ponderisani bodovi poeni neće nužno rezultirati najnižom cenom**“³⁴.

Dakle, kriterijum najniže bodovane cene može se koristiti samo kada postoji kategorija u koju se ubacuje cena, a ne da se dodaju garancija i udaljenost garaže za koje se ne može odrediti cena. Kao što je prikazano u nastavku, najveći prekršaj je napravljen upoređivanjem cena dva privredna subjekta u prve tri kategorije.

34 Pravila i Operativne smernice o javnim nabavkama, Član 28.5. <https://bit.ly/3F7ZW9W>

Tabela 10 – Opis kriterijuma, težine i metoda ocenjivanja jednog od privrednih subjekata

Br.	Težina kriterijuma	Težina	Metoda ocene	
1	Jedan sat efektivnog rada u sklopu servisiranja (pozicija br. 1)	Efektivan sat rada koji se računa na osnovu efektivnog rada na zameni delova	15 bodova	$36:90 \times 15 = 6$ bodova
2	Cena servisiranja za pozicije od br. (2-21)	Servisni delovi koji su najučestaliji za zamenu i redovno servisiranje (nabavka i ugradnja)	55 bodova	$10,373:23,400 \times 55 = 24$ bodova
3	Cena za nabavku i ugradnju drugih rezervnih delova od br. (22-129)	Drugi rezervni delovi koji su ređi za zamenu (nabavka i ugradnja)	10 bodova	$27,040:81,450 \times 10 = 3.31$ bodova
4	Garancija na ugrađene delove - pismena izjava.	Garancija na ugrađene delove u godinama-min 1 godina. Pisana izjava	5 bodova	0 bodova nema garancije
5	Distanca ili udaljenost do objekta za servisiranje u kilometrima min 5 km max. 15	Računa se udaljenost od grada zbog troškova do objekta servisiranja (kako za troškove prevoza tako i za brze intervencije).	15 bodova	Manje od 5 km = 15 bodova

Za prvu kategoriju, za jedan sat rada je Univerzal Comerc ponudio cenu od 36 evra, u kom slučaju je opština isti bodovala sa maksimalnih 15 bodova. Međutim, za ponudu DPT Valoni-I, cena je ponderisana na osnovu cene Univerzal Comerc-a i ista je dobila samo šest bodova.

Mešanje dva različita kriterijuma moglo je da dovede do takve situacije, da npr. kompanija A ima više bodova od kompanije B, ali da kompanija B ima nižu bodovanu cenu. To bi se moglo desiti da su ponude sadržale približne cene, gde bi jeftinija kompanija dobila vrlo malo bodova za garanciju i udaljenost objekta od garaže.

11. Snabdevanje opštine, škola i drugih opštinskih institucija higijensko-sanitarnim materijalom

Opština Južna Mitrovica je novembra 2020. godine pokrenula tender za snabdevanje opštine, škola i drugih opštinskih institucija higijenskim materijalom. Opština je za ovaj tender rezervisala budžet od 120,000.00 evra za tri godine koliko **će trajati** ugovor. Na ovom tenderu, ponudu je podnelo sedam kompanija, od kojih je ugovor dodeljen N.T.Sh. Genci, po 78.25 evra po jedinici.

U zahtevima koji se tiču profesionalnih kapaciteta, od privrednih subjekata je traženo da dostave dokaze da su u poslednje tri godine realizovali ugovore u minimalnoj vrednosti od 180,000.00 evra. Da bi dokazala ispunjenost ovog zahteva, Opština Južna Mitrovica je zatražila da se dostavi spisak potpisan od strane kompanije i da isti bude u originalu. Takođe je zatraženo da se na listi navedu informacije o iznosu, vremenu, mestu i broju nabavke. S tim u vezi, izabrani ponuđač na ovom tenderu, N.T.Sh. Genci nije dostavio spisak ugovora, već je samo dostavio ugovore, koji ispunjavaju traženi iznos, ali ne i zahtev opštine da dostavi spisak.

Cene koje je ponudio PS Genci za neke artikle koji su navedeni u tabeli ispod, su neuobičajeno niske. Kao što smo pomenuli i za ostale tendere, naručilac na osnovu ZJN-a³⁵ treba da zatraži pojašnjenje zašto je privredni subjekat ponudio upravo te cene. U slučaju da i nakon prijema informacije naručilac odluči da je tender neuobičajeno nizak i da se po istim cenama ugovor ne može realizovati, ponuda se može odbiti.

Tabela 11 – Neki artikli sa neuobičajeno niskim cenama iz finansijske ponude PS-a GENCI

Br.	Artikal	Cena	Br.	Artikal	Cena
1.	Osveživač vazduha - dezodorans	0.05 evra	15.	Reflektor (visoko osvetljenje) 500 vati (led)	0.05 evra
2.	Sunder za džoger	0.05 evra	16.	Lopata za sneg sa drškom (metalna)	0.05 evra
3.	Radni mantili	0.05 evra	17.	Lopatica za smeće sa drškom	0.05 evra
4.	Gumene čizme	0.05 evra	18.	Vakumirana guma	0.05 evra
5.	Jaka četka za pod 50 cm	0.05 evra	19.	Guma za kolica	0.05 evra
6.	Sredstvo za dezinfekciju 1 litar	0.10 evra	20.	PVC metla	0.10 evra
7.	Kanta za smeće na točkove 120 l	0.15 evra	21.	PVC tanjir (1/50)	0.05 evra
8.	Žica za posuđe	0.05 evra	22.	PVC viljuške (1/100)	0.50 evra
9.	Aparat air wick (ili ekvivalent)	0.05 evra	23.	PVC kašike (1/100)	0.05 evra
10.	Velika baterija od 1.5 vati 1/2 AA	0.01 evra	24.	PVC lopata	0.50 evra
11.	Velika baterija od 1,5 vati 1/2 AA	0.01 evra	25.	Veliki selotejp	0.05 evra
12.	Brava za vrata (standardne dimenzije)	0.05 evra	26.	Veliki selotejp	0.05 evra

35 Zakon br. 04 / L-042 o javnim nabavkama, član 61.

13.	Baglame za vrata	0.25 evra	27.	Gumene čizme (br. 42-46)	0.05 evra
14.	Svetlo sa senzorom	0.05 evra			

Prema ovoj tabeli, izabrani PS će snabdevati naručioca sa većinom ovih artikala po ceni od samo 0.05 evra, što je cena koja ugrožava sprovođenje ugovora.

12. Snabdevanje škola i drugih opštinskih institucija drvom za ogrev.

Još jedan tender koji je Opština Južna Mitrovica raspisala u avgustu 2020. godine je onaj za snabdevanje škola i drugih opštinskih institucija drvom za ogrev. Za ovu aktivnost nabavke je svoju ponudu podneo samo jedan GPS, Vëllezërit Kaçandolli & N.T.P. Haxha. Procenjena vrednost za isti tender iznosila je 230 hiljada evra, dok je ugovor potpisan³⁶ za samo 50 evra manje, po ceni od 229,950.00 evra. Cena koju je ovaj konzorcijum odredio za jedan kubni metar drva iznosila je 43.80 evra, što uključuje skraćivanje, cepanje i prevoz drva, dok njihovo slaganje i smeštaj u magacin mora obaviti jedinica koja je podnela zahtev. Indikativna vrednost koja se može naručiti na tri godine, pošto se radi o okvirnom ugovoru, iznosi 5250 m².

Tabela 12 - Predmer ugovora za snabdevanje drvom za ogrev

Br.	Vrsta artikla:	Merna jedinica	Količina	Jedinična cena bez PDV-a	PDV	Jedinična cena sa PDV-om	UKUPNO Ukupno
1	Snabdevanje škola i drugih opštinskih institucija drvom za ogrev. Napomena: Nabavna cena uključuje: Prevoz, sečenje i cepanje od strane korisnika ili potpisnika ugovora dok skladištenje i slaganje obavlja jedinica koja je podnela zahtev	m3	5,250	37.12	6.68	43.80	229,950.00
UKUPNA CENA SA PDV-OM:				37.12	6.68	43.80	229,950.00

Naručilac je skratio rok za podnošenje ponuda sa 40 dana na 15 dana, što je opravdao **činjenicom** da MONT nije najavio da li će nastava biti redovna ili na daljinu i odluka je doneta u poslednjem trenutku. Svakako su za skraćenje

³⁶ Ugovor je potpisan 05. 10. 2020.

roka propisima o nabavci predviđena neka pravila. Prema POSJN-u, skraćivanje ili smanjenje roka može se obaviti samo ako su u prethodnom obaveštenju navedene sve potrebne informacije, kao i ako je isto obaveštenje objavljeno najmanje 40 dana, a ne više od 12 meseci pre objavljivanja predmetnog Obaveštenja o ugovoru³⁷.

U zahtevima o tehničkim i profesionalnim kapacitetima, naručilac je tražio da se dostave dokazi o uspešno obavljenim nabavkama iste najmanje vrednosti od 345,000.00 € za protekle tri godine, što se odnosi na period koji prethodi datumu objavljivanja obaveštenja o ugovoru, u kome vodeći član konzorcijuma mora da ispuni 60% (207,000.00 €) potražnje. Nakon analize ponude izabranog i jedinog ponuđača na ovom tenderu, uočeno je da konzorcijum nije ispunio ovaj zahtev.

Jedna od dostavljenih preporuka³⁸ PS-a Vëllezërit Kaçandolli, koju je izdala ista opština, dostiže sumu od 336,095.85 evra, iznos koji je premašio 78% indikativne vrednosti osnovnog ugovora ukupne vrednosti od 188,160.00 evra. Prema preporuci, do iznosa od 336,095.85 evra se došlo korišćenjem +-30%, ali računajući da ugovoreni iznos od 188,160.00 evra i dodatno plaćeni iznos od 147,934,85 evra, ne prelazi +30%, već 78%. Prema ZJN-u, ako kupovni nalozi prekoračuju ukupan indikativni iznos ili ukupnu indikativnu vrednost javnog okvirnog ugovora, uključujući +30%, bez obzira na originalan datum isteka javnog okvirnog ugovora, ugovor se automatski raskida.³⁹ Prema ovoj odredbi, Opština Južna Mitrovica, je čak i ovaj ugovor koji je izabrani PS dostavio kao preporuku, produžila nezakonito.

Druga preporuka⁴⁰ koju je dostavio drugi član konzorcijuma PS N.T.P. Haxha kao dokaz, se ne može prihvatiti prema ZJN-u⁴¹. Ovaj ugovor je zaključen sa Opštinom Srbica u ukupnoj vrednosti od 327,362.00 evra, a kao rok završetka navodi datum 31.07.2021, inače ugovor koji nije zaključen u vreme podnošenja ponude. Dakle, prema priloženim dokazima, konzorcijum Vëllezërit Kaçandolli & Haxha, ne ispunjava zahtev u vezi sa dostavljanjem dokaza o realizovanim radovima u iznosu od 345,000.00 evra, ponudu koja je trebalo da bude proglašena neodgovarajućom.

37 Član 6.5 POSJN-a.

38 Preporuku je izdala Direkcija za obrazovanje, Opština Južna Mitrovica za PS Vëllezërit Kaçandolli, datum: 09.09.2020.

39 Član 38.2. ZJN-a.

40 Preporuku je izdala Direkcija za obrazovanje, Opština Srbica za PS N.T.P. Haxha, od dana: 02.09.2020:

41 Član 69 ZJN-a.

Opština Gnjlane

13. Punjenje sredstava za dezinfekciju i njihovo održavanje

Opština Gnjlane je 9. juna 2020. godine raspisala tender za punjenje sredstava za dezinfekciju i njihovo održavanje. Postupak kojim je sproveden ovaj tender je pregovarački, za šta je predviđeno 2,400.00 evra. U ovu aktivnost nabavke pozvana je samo kompanija „Every Day VM“, kojoj je dodeljen ugovor u istoj vrednosti, od 2,400.00 evra.

Pokretanje pregovaračkog postupka ne podrazumeva pravo naručioca da pozove samo jednog privrednog subjekta. S obzirom da se ne bavi samo ova kompanija prometom i distribucijom dezinfekcionih sredstava, opština je trebalo da pozove još firmi, kako bi omogućila poštenu konkurenciju i dala priliku većem broju kompanija da podnesu svoje ponude na javnim tenderima.

Bez obzira na isto, cene koje je ponudila kompanija „Every Day VM“ su mnogo niže od tržišnih, što propisi o nabavkama prepoznaju kao neuobičajeno niske cene. Na osnovu analize tendera, primećuje se da je u aneksu 1 obavezne tehničke specifikacije navedeno da ovo punjenje treba obezbediti za potrebe tunela za dezinfekciju, gde je za jedan litar dezinfekcionog sredstva ovaj subjekat ponudio 0.25 evra, što je veoma niska cena, u odnosu na tržišnu. U jednom od D+-ovih istraživanja o hitnim ugovorima u vreme pandemije⁴², upoređene su i cene dezinfekcionih sredstava od jednog (1) litra. Prema ovom poređenju, u ugovorima koji su sklopljeni pregovaračkim postupkom, cena dezinfekcionog sredstva u periodu jul-decembar 2020. godine iznosi 7.74 evra, dok je u ugovorima, gde je postupak bio otvoren, takvo dezinfekciono sredstvo kupljeno za 2.94 evra. Ovo poređenje naglašava visoke cene zaključene pregovorima, ali i da je cena koju je ponudio „Every Day VM“ od 0.25 evra veoma niska i kao slučaj isključujuća.

Još jedan element ovog tendera je kašnjenje u objavljivanju obaveštenja o potpisivanju ugovora na portalu e-nabavke. Prema Zakonu o javnim nabavkama⁴³, naručilac je dužan da ovo obaveštenje pripremi u roku od dva dana od potpisivanja ugovora. Međutim, Opština Gnjlane je ovo obaveštenje objavila nakon 10 dana, odnosno 16. jula 2020. godine, dok je ugovor potpisan 6. jula 2020. godine.

⁴² Demokratija Plus, Hitni ugovori i pad konkurencije u javnim nabavkama, jun 2021: <https://bit.ly/3yUm1X0>

⁴³ Zakon br. 04 / L-042 o javnim nabavkama, član 41 / A.

Sem toga, u ponudi kompanije „Every Day VM“ izjava pod zakletvom nije uredno dostavljena. Kao dokument, zakon predviđa da ga potpišu ovlašćena lica privrednog subjekta, ali u ovom konkretnom slučaju to nije učinjeno. Izjavu pod zakletvom potpisala je druga osoba, koja u Kosovskoj agenciji za privredne registre (KAPR) ne figurira ni kao vlasnik ni kao ovlašćeno lice dotične kompanije. U ovom slučaju, da bi bio prihvaćen kao dokument, trebalo je priložiti ovlašćenje direktora PS-a. RKJN smatra da potpis „za“ u ime predstavnika privrednog subjekta, od strane lica koje nema ovlašćenje za tako nešto, ne može biti prihvatljiv⁴⁴.

Nakon toga su uočene i neke nepravilnosti u obezbeđenim fakturama, koje su realizovane nakon isteka ugovora. Dakle, ugovor je potpisan u julu 2020. godine, u trajanju od tri meseca, dok je uplata u iznosu od 556 evra načinjena u aprilu 2021. godine, oko šest meseci po isteku ugovora i mimo predviđene vrednosti. I pored toga što je ugovor okvirni i prekoračenje vrednosti je dozvoljeno do 30%, ovo nije učinjeno u roku važenja ugovora.

14. Snabdevanje maskama i dezinfekcionim materijalom

Opština Gnjlane je u pregovaračkom postupku raspisala još jedan tender za nabavku maski i dezinfekcionog materijala. Ovaj tender je otvoren oko mesec dana nakon prvih infekcija KOVIDOM-19, tačnije 17. aprila 2020. godine. Procenjena vrednost ovog ugovora iznosila je 9,900.00 evra, a po istoj ceni je zaključen i ugovor sa jedinim pozvanim ponuđačem iz ove opštine, kompanijom „Liridona Q Selmani“. Kao i na prethodnom tenderu, i na ovom tenderu je samo jedan privredni subjekat pozvan da podnese ponudu. Pozivanje samo jednog privrednog subjekta, posebno subjekta čija delatnost ne podrazumeva snabdevanje maskama niti dezinfekcionim materijalom, kao takav narušava konkurenciju. Takođe, ovakav poziv Opštine Gnjlane, upućen samo jednom privrednom subjektu čija niti primarna ni sporedna delatnost ne podrazumeva nabavku maski i dezinfekcionog materijala, može doneti loš i nekontrolisan kvalitet proizvoda.

Predmer koji je pripremila Opština Gnjlane navodi samo dva proizvoda, maske za jednokratnu upotrebu i dezinfekciona sredstva, ali ne navodi količinu koju jedno sredstvo za dezinfekciju treba da sadrži. Neutvrđivanje količine takođe ostavlja prostor za loše upravljanje ugovorom, pošto čak ni menadžer ugovora ne može da zna koja dezinfekciona sredstva da prihvati od privrednog subjekta.

Ukupna nabavka je obavljena u jednom danu, istom onom kada je potpisan ugovor. Sa druge strane, vredni napomenuti da ni na fakturi niti u izveštaju vođe ovog projekta ne figurira da li su dostavljena sredstva za dezinfekciju od 100 ml, 250 ml, 500 ml, 1 litra ili neke druge količine.

Tabela 13 – Cena koju je ponudio PS „Liridona Q Selmani“

Br.	Opis pozicija	Merna jedinica	Količina	Cena	Iznos u evrima
1	Medicinska maska za jednokratnu upotrebu	Komad	10,000	0.79	7,900.00
2	Sredstva za dezinfekciju	Komad	1,000	2	2,000.00
				Ukupno	9,900.00

⁴⁴ Često postavljana pitanja RKJN-u (Pitanje 40) – Šta učiniti u slučajevima kada je tenderski dosije, uključujući izjave pod zakletvom i druge dokumente tenderskog dosijea, potpisalo neovlašćeno lice u ime privrednog subjekta koji je predao ponudu?

15. Nabavka IT opreme za Direkciju za obrazovanje

Opština Gnjlane raspisala je još jedan tender za nabavku IT opreme za Direkciju za obrazovanje Opštine Gnjlane. Ovu aktivnost nabavke je u prvoj fazi vodio CAN. Prema Zakonu o javnim nabavkama⁴⁵, ova institucija ima tri odgovornosti: 1) da sprovodi zajedničke nabavke za naručioce, b) da na zahtev naručioca u njegovo ime obavlja aktivnosti nabavke i da c) na zahtev naručioca pomogne u sprovođenju aktivnosti nabavke. U ovom konkretnom slučaju, CAN je sproveo zajedničku aktivnost nabavke, u kojoj je odabrala subjekte koji su ispunili uslove, koje zatim relevantni naručioci moraju pozvati da podnesu svoje ponude za mini-tendere ili kako su poznati pomoćne ugovore⁴⁶. Prema ovom pravilu, naručilac treba da pozove samo subjekte koji su stranke u okvirnom ugovoru potpisanim od strane CAN. Na mini tenderu koji je pokrenula Opština Gnjlane, procenjena vrednost tendera iznosila je 107,000.00 evra. Od šest privrednih subjekata koji su podneli svoju ponudu na ovom tenderu, izabran je konzorcijum „Iliri-Kosova Sh.P.K. & Comtrade Computers O.K.“, sa ponuđenom najjeftinijom cenom od 127,740.00 evra. Međutim, cena ugovora koju je ponudio izabrani ponuđač je za 20,000.00 evra bila iznad predviđene vrednosti, a prema RKJN-u, u slučajevima kada naručilac premaši procenjenju vrednost, mora je ubedljivo opravdati.

Tabela 14 - Cene koje je ponudio „Iliri-Kosova Sh.P.K. & Comtrade Computers O.K.“

Br.	Opis	Minimalna tehnička specifikacija	Količina	Cena	Vrednost
1	Kućište računara	Brand Name PC - Model I - Kućište računara prema podacima iz Priloga br .1 - Obavezne tehničke specifikacije	127	420.00	53,340.00
2	Monitor kompjutera	Brand Name Monitor - Model I - Monitor računara prema podacima iz Priloga br. 1 - Obavezne tehničke specifikacije	54	100.00	5,400.00
3	Laptop računar Laptop - Modeli 1 - prema podacima iz Priloga br. 1 - Obavezne tehničke specifikacije. 92			750.00	69,000.00
Ukupno					127,740.00

Prilikom analize ovog tendera uočene su neke nepravilnosti u ponudi izabranog konzorcijuma. Izjava data pod zakletvom predstavlja administrativni uslov za dokazivanje podobnosti privrednog subjekta da učestvuje u aktivnosti nabavke⁴⁷. U ovoj aktivnosti, konzorcijum „Iliri-Kosova Sh.P.K. & Comtrade Computers O.K.“ je ponudio dve izjave pod zakletvom, u ime oba člana konzorcijuma.

Izjava pod zakletvom prvog člana, „Iliri-Kosova“, navodi ime predstavnika i pečat kompanije, ali se potpis razlikuje od potpisa koji je isti predstavnik stavio u ugovor, što izaziva sumnju da isto lice nije potpisalo istu izjavu.

⁴⁵ Zakon br. 04 / L-042 o javnim nabavkama, član 95.

⁴⁶ Pravila i Operativne smernice o javnim nabavkama, član 56, tačka 39.

⁴⁷ Zakon br. 04 / L-042 o javnim nabavkama, član 65.

Tabela 15 - Potpis direktora ILIR - KOSOVA u izjavi pod zakletvom

Identifikacija privrednog subjekta (PS)	
Naziv PS-a	Ilir Kosova sh.p.k
Puna adresa:	Fuad Pashe Dibra 23
Koga zastupa:	
Ime i prezime	Albert Fazlija
Funkcija	Generalni direktor
Potpis	
Datum	15.02 2021.
Pečat	

Tabela 16 - Potpis direktora ILIR - KOSOVA u ugovoru

Ime i prezime	Albert Fazlija
Funkcija:	direktor
Potpis:	Potpis
Dana:	17.03 2021.
Pečat:	Pečat

Zatim, kao još jedan nedostatak ponude konzorcijuma, jeste izostanak izjave koju su potpisala njena oba člana, izjave kojom se potvrđuje njihovo učešće u grupi i da isti ne učestvuju ni u jednoj drugoj ponuđačkoj grupi u istom postupku nabavke⁴⁸.

Do trenutka dozvoljavanja pristupa predmetu isplata, nabavka je obavljena u vrednosti od 48,140.00 evra. Sudeći po 37 predatih faktura, nije kupljen nijedan laptop računar od 92, koliko je planirano da budu naručeni, u skladu sa ugovorom.

16. Letnje održavanje puteva u Opštini Gnjilane

Opština Gnjilane je februara 2021. godine raspisala tender za letnje održavanje puteva. Pet privrednih subjekata je podnelo svoju ponudu za ovaj tender, a izabran je ponuđač „EL-BAU Sh.P.K“. Postupak nabavke je bio otvoren i pet privrednih subjekata je podnelo svoju ponudu.

⁴⁸ Zakon br. 04 / L-042 o javnim nabavkama, član 71.2.

Tabela 17 - Zapisnik o otvaranju ponuda

Br.	Ponuđač	Šifra tendera	Deo	Ee-tender	Cena	Cena (sa PDV-om)	Izmena/Dopuna
1	COMPANY“BEJTA COMMERCE”SH.A., Gurthyesi “GLLAMË” P.N, 60000, GJILAN	4/2021	Letnje održavanje puteva u Opštini Gnjilane	DA	107.25	126.55	NE
2	“TALI” SH.P.K, E Bujanovcit, 60000, Gnjilane	02/2021	Letnje održavanje puteva u Opštini Gnjilane	DA	89.60	105.73	NE
3	EL-BAU Sh.P.K. LIMOS STANECI P.N., GJILAN	05.03 2021.	Letnje održavanje puteva u Opštini Gnjilane	DA	126.36	149.101	NE
4	Grupa privrednih društava AVAG GROUP SH.P.K: EING COM Sh.P.K: Fazli Grajqevci, Nr.24/1 1000 Prishtinë	Gnjilane LETNJE ODRŽAVANJE	Letnje održavanje puteva u Opštini Gnjilane	DA	10.76	12.70	NE
5	Grupa subjekata	01/2021	Održavanje	DA	83.88	98.98	NE

Ugovor potpisan sa privrednim subjektom „EL-BAU“ bio je okvirni ugovor na period od tri godine. Ukupna vrednost ovog ugovora iznosila je 1,560,000.00 evra, pri čemu se za svaku godinu računa da će biti utrošeno 520 hiljada evra. U obaveštenju o ugovoru predviđena je vrednost od 520 hiljada evra, što se ne ogleda u ugovoru potpisanom sa privrednim subjektom „EL-BAU“.

Jedan od zahteva Tenderskog dosijea navodi da rukovodilac radova mora imati godinu dana radnog iskustva što je subjekat „EL-BAU“ ispunjavao. Međutim, važno je napomenuti da je za ostale inženjere zahtev kada je reč o godinama radnog iskustva mnogo veći, do pet godina. Dakle, uprkos činjenici da je izabrani ponuđač ispunio zahtev, on ga ne bi ispunio da je opština tražila više godina radnog iskustva, kao što je to učinila i za druge inženjere.

Tehnički i profesionalni zahtevi navode i opremu koja se mora dostaviti u ponudi. Među opremom koju je dostavio subjekat „EL-BAU“, jedna nije ispunjavala zahteve opštine, i to kamion sa kiper sa kranom - dvoje vrata, pored toga što je prekoračivala dozvoljenu masu vozila od 2-3 tone (jer je težila 5,422 tone), isto vozilo je u ponudi bilo i neregistrovano. Dakle, kako je poslednji dan važenja saobraćajne dozvole bio 2. maj 2020. godine, oko sedam meseci pre otvaranja tendera, vozilo ne može biti predstavljeno u ponudi.

17. Nabavka odeće za zaposlene Opštine Gnjilane

Opština Gnjilane je u junu 2020. godine raspisala tender procenjene vrednosti od 30,695.00 evra za nabavku odeće za zaposlene Opštine Gnjilane. Ovaj tender je podeljen na dve partije, partiju 1 za odeću za zaposlene i partiju 2 za nabavku uniformi osoblja Direkcije za katastar, geodeziju i imovinu. Za ovu aktivnost nabavke svoju ponudu su podnela tri privredna subjekta u obe partije. Nakon ocene ponuda, izabran je ponuđač „Meti Commerce Sh.P.K“, u obe partije, ukupne vrednosti od 24,619 evra.

Tabela 18 - Zapisnik o otvaranju ponuda

Br.	Ponuđač	Šifra tendera	Partija	E-tender	Cena	Cena (sa PDV-om)	Izmena
1	Meti Commerce SH.P.K Agim Rashiti 5, 60000, Gjilan	118148	Nabavka odeće za zaposlene Opštine Gnjilane – PARTIJA 1	DA	18,356.66	21,660.00	NE
2	Meti Commerce SH.P.K Agim Rashiti 5, 60000, Gjilan	118148	Nabavka uniforme za osoblje Direkcije za katastar, geodeziju i imovinu.	DA	2,507.66	2,959.00	NE
3	“Sankos” Sh.p.k rr. “Vëllëzërit Çaka” pa, 71000, Kaçanik	Sankos line	Nabavka odeće za zaposlene Opštine Gnjilane – PARTIJA 1	DA	21,830.51	25,760.00	NE
4	“Sankos” Sh.p.k rr. “Vëllëzërit Çaka” pa, 71000, Kaçanik	Sankos line	Nabavka uniforme za osoblje Direkcije za katastar, geodeziju i imovinu.	DA	3,699.15	4,365.00	NE
5	“RIMI-ALTEX” SH.P.K., D.E KOMBIIT, 70000, FERIZAJ	29.06 2020.	Nabavka odeće za zaposlene Opštine Gnjilane – PARTIJA 1	DA	20,372.57	24,040.00	NE
6	“RIMI-ALTEX” SH.P.K., D.E KOMBIIT, 70000, FERIZAJ	29.06 2020.	Nabavka uniforme za osoblje Direkcije za katastar, geodeziju i imovinu.	DA	3,855.00	4,549.00	NE

Jedini zahtev koji je Opština Gnjilane uvrstila u zahteve u vezi sa tehničkim i profesionalnim kapacitetima, bila je isporuka zapečaćenih uzoraka u paketu, što su kompanije učinile na dan otvaranja ponuda. Sem toga, opština je kao rok važenja tendera navela vremenski period od 120 dana, ali za tender srednje vrednosti rok važenja može biti 60 dana plus 30 dana, dakle ukupno 90 dana⁴⁹, a ne onako kako je u ovom slučaju odredila opština.

18. Izgradnja zelene pijace u Opštini Gnjilane

Opština Gnjilane je u aprilu 2021. godine potpisala ugovor u vrednosti od 509,177.24 evra za izgradnju zelene pijace. Predmetni tender je sproveden pregovaračkim postupkom, kojim je izabran privredni subjekat „Ceni Company“. Isti PS je bio deo konzorcijuma koji je i prvi put dobio ovaj tender, za isti posao. Dakle, ovo je drugi tender za iste radove koji je raspisala Opština Gnjilane. Pregovarački postupak je upotrebljen u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavkama⁵⁰, s obzirom da je po prirodi radova i vrednosti ugovora tenderski postupak trebalo da bude javan. Opština Gnjilane je mogla da izabere pregovarački postupak da nije prelazio 10% vrednosti prvog ugovora, koji je istoj kompaniji dodeljen za izgradnju zelene pijace (ali u konzorcijumu sa „EL-BAU“), i to u vrednosti od 871,173.42 evra. Drugim rečima, opština je mogla da sklopi ugovor pregovorima, za dodatne radove, pod uslovom da ne prekorači iznos od 87,117.34 evra. Međutim, pošto se u ovom konkretnom slučaju radi o vrednosti od 509,177.24 evra, ispada da je iznos vrednosti premašio 58% vrednosti prvog ugovora⁵¹. Vredi napomenuti da opština nije pokrenula ovaj tender čak ni kao dopunske radove, te se u ovoj analizi, ovaj tender tretira samo kao tender sa pregovaračkim postupkom.

Tenderski dosije ne precizira nijedan zahtev kada je reč o ekonomskoj i finansijskoj situaciji, niti tehničkim i stručnim kapacitetima, koji se za tendere ove prirode i težine uvek traže. Opština je u ovom slučaju pozvala tri privredna subjekta, ne postavljajući nikakve uslove kojima bi podržali svoju ponudu. Uprkos tome, ponudu je podnela samo kompanija „Ceni Company“, koja je, kao što je gore navedeno, jedan od izvođača prvog ugovora za obavljanje istih radova. Takođe, da je postupak bio otvoren, rok za podnošenje ponuda važio bi 40 dana, ali je u ovom slučaju korišćen rok od pet (5) dana.

Opština je prosledila RKJN-u obrazloženje za korišćenje pregovaračkog postupka, putem obaveštenja o korišćenju pregovaračkog postupka. Kao razlog se navodi povlačenje nekih pozicija iz predmera, budući da su fizički i tehnički povezane sa delovima izvedenim prvim ugovorom, te ih je po ovome nemoguće staviti u funkciju. Prema Opštini Gnjilane, ne bi trebalo da bude dodatnih zakašnjenja, jer bi to ugrozilo prvobitni projekat, a posledično bi oštetilo poljoprivrednike, zemljoradnike, trgovce i građane.

Prema analizi tendera i posebno predmera, obrazloženje opštine nije ispravno, imajući u vidu da su mnoge pozicije i kategorije naručene po drugi put, čak i udvostručavanje i utrostručavanjem količine i cene u nekim slučajevima. Ponovljeni radovi koji se takođe nalaze i u prvom ugovoru i u drugom ugovoru odnose se na gipsane radove, radove na nivelaciji, radove na podnim i zidnim oblogama i krovne radove. U nastavku slede primeri kako su kvadratni metri udesetostručeni u mnogim slučajevima, što ukazuje na loše planiranje i loše upravljanje od strane Opštine Gnjilane.

49 Član 31.2 POSJN-a.

50 Zakon o javnim nabavkama, član 35.

51 Član 35 2.4. Zakona o javnim nabavkama

Tabela 19 – Predmer za „gipsane radove“ – prvi ugovor

GIPSANI RADOVI					
Poz. 6	Opis pozicije	Jedinica	Količina	Jedinična cena u evrima	Ukupna cena sa svim primenjenim porezima u evrima
6.1	Nabavka materijala i malterisanje unutrašnjih zidova za potrebe administracije, sa gotovim materijalom za malterisanje debljine 2,0 cm u dva sloja. Prvi sloj produženog maltera, Drugi sloj glet mase, koji treba završiti do faze krečenja.	m2	224.1	8.00	1,792.8 evra
6.2	Nabavka materijala i malterisanje plafona gotovim materijalom za malterisanje debljine 2,0cm u dva sloja za potrebe administracije. Prvi sloj produženog maltera, Drugi sloj glet mase, koji treba završiti do faze krečenja.	m2	190.8	8.00	1,526.4 evra
6.3	Nabavka materijala i malterisanje zidova toaleta i kuhinje jednim slojem cementnog maltera do pripreme površine za lepljenje keramičkih pločica.	m2	308.1	5.00	1,540.5 evra
6.4	Nabavka materijala i obrada plafona po toaletima, gipsanim pločicama t=12 mm i njegova obrada glet masom do završne obrade i pripreme za krečenje.	m2	25.8	12.00	309.6 evra
UKUPNO GIPSANI RADOVI					5,163.30 evra

Tabela 20 – Predmer za „gipsane radove“ – drugi ugovor

GIPSANI RADOVI					
Br.	Pozicija	Jedinica	Količina	Jedinična cena sa PDV-om u evrima	Ukupna cena sa PDV-om u evrima
1.1	Nabavka materijala i malterisanje unutrašnjih zidova i plafona za potrebe administracije, sa gotovim materijalom za malterisanje debljine 2,0 cm u dva sloja. Prvi sloj sa gotovim malterom i potrebnim slojevima, uključujući abrib 1 u beloj boji.	m2	5,580.60	12.00 evra	66,967.20 evra
1.2	Nabavka materijala i malterisanje zidova toaleta i kuhinje jednim slojem cementnog maltera do pripreme površine za lepljenje keramičkih pločica.	m2	484.50	12.00 evra	5,814.00 evra
1.3	Nabavka materijala i obrada plafona po toaletima, gipsanim pločicama t=12 mm i njegova obrada glet masom do završne obrade i pripreme za krečenje.	m2	113.60	17.00	1,931.20 evra
1.4	Nabavka materijala i malterisanje unutrašnjih zidova za zatvoreni deo pijace, sa gotovim materijalom za malterisanje debljine 2,0 cm u dva sloja. Prvi sloj sa gotovim malterom i potrebnim slojevima uključujući abrib 1 u beloj boji.	m2	455.00	12.00	5,460.00 evra
1.5	Nabavka materijala i malterisanje stubova objekta, sa gotovim materijalom za malterisanje debljine 2,0 cm u dva sloja. Prvi sloj sa gotovim malterom i potrebnim slojevima, uključujući abrib 1, tip 1 boja prema grafičkom delu (plastična boja, antracit).	m2	460.80	13.00	5,990.40 evra
UKUPNO POZICIJA 1:					86,162.80 evra

Prema ovom predmeru, u prvom ugovoru za nabavku i malterisanje unutrašnjih zidova za potrebe administracije navodi se 224.1 m², gde je za jedan m² plaćeno 8 evra (tabela 19), dok je kao što se može primetiti u drugoj tabeli (tabela 20), količina za ovaj artikal povećana na 5,580.6 m² po ceni od 12 evra za jedan (1) m². Isti trend je nastavljen u nekoliko drugih artikala u ovoj kategoriji.

Tabela 21 – Predmer za „radove na nivelaciji“ – prvi ugovor

RADOVI NA NIVELACIJI					
Poz. 7	Opis pozicije	Jedinica	Količina	Jedinična cena u evrima	Ukupna cena sa svim primenjenim porezima u evrima
7.1	Radovi na nabavci materijala i nivelaciji svih prostorija sa završnim podovima kompanije Sika Comfortfloor i compactfloor -Estrihu 6 – 8 cm’.	m2	3,666.9	0.50 evra	1,833.4 evra
7.2	Nabavka materijala i nivelacija sa padom od 0.5% sanitarnih čvorova, siromašnim betonom uključujući foliju, debljine min 8 cm.	m2	25.8	9.00 evra	232.2 evra
7.3	Nabavka materijala i nivelacija sa padom kioska, siromašnim betonom uključujući foliju, debljine min 8 cm.	m2	1,464.0	9.00 evra	13,176.0 evra
UKUPNO: RADOVI NA NIVELACIJI					15,241.63 evra

Tabela 22 – Predmer za „radove na nivelaciji“ – drugi ugovor

RADOVI NA NIVELACIJI					
Poz. 3	Opis pozicije	Jedinica	Količina	Cena	Iznos
3.1	Nabavka materijala i radovi na nivelaciji za sve prostorije, sa završnim podovima od siromašnog betona i svim slojevima. Računa se celokupna površina Baze – Estrihu 8 cm2. U cenu je uračunata folija i postavljanje stiropora t-3cm.	m2	2,793.00	8.00 evra	22,344.00 evra
3.2	Nabavka materijala i nivelacija sa padom od 0.5% sanitarnih čvorova, betonom uključujući foliju, debljine min 8 cm. U cenu je uračunato i postavljanje stiropora t-3cm.	m2	44.08	12.00 evra	528.96 evra

3.3	Nabavka materijala i nivelacija sa padom kioska, betonom uključujući foliju, debljine 8 cm. U cenu je uračunato i postavljanje stiropora t-3cm.	m ²	882.00	8.00 evra	7,056.00 evra
-----	---	----------------	--------	-----------	---------------

UKUPNO POZICIJA 3: 29,928.96 evra

U predmeru prvog ugovora (tabela 21), u tački 7.1. u kategoriji „radovi na nivelaciji“ tražena je nabavka materijala i radovi na nivelaciji za sve prostorije sa završnim podom, gde je za jedan (1) m² data cena od 0.50 evra, cena koja je u drugom ugovoru ugovorena po ceni od 8 evra po m² (tabela 22), kao što se vidi u predmeru drugog ugovora. Naručivanje istih pozicija i rast cena je ponovljen i za druge artikle.

Tabela 23 – Predmer za „radove na podnim i zidnim oblogama“ – prvi ugovor

RADOVI NA PODNIM I ZIDNIM OBLOGAMA					
Poz. 8	Opis pozicije	Jedinica	Količina	Cena	Iznos
8.1	Nabavka materijala i ugradnja podnih obloga u delu u prodajnom delu	m ²	3,666.9	15.00	55,002.86 €
8.2	Nabavka materijala i ugradnja podnih obloga u svim prostorijama administracije keramičkim pločicama	m ²	381.8	20.00	7,635.60 €
8.3	Nabavka materijala i ugradnja podnih obloga keramičkim pločicama u delu restorana, iznad administracije i u toaletima	m ²	190.4	20.00	3,808.00 €
8.4	Nabavka materijala i obrada zidova keramičkim pločicama u svim prostorijama	m ²	205.4	20.00	4,108.00 €
8.5	Nabavka materijala i lepljenje keramike na zid bifea između kuhinjskih elemenata 1.0 m	m ²	6.0	20.00	120.00 €
UKUPNO: RADOVI NA PODNIM I ZIDNIM OBLOGAMA					70,674.46 €

Tabela 24 – Predmer za „radove na podnim i zidnim oblogama“ – drugi ugovor

RADOVI NA PODNIM I ZIDNIM OBLOGAMA					
Poz. 4	Opis pozicije	Jedinica	Količina	Cena	Iznos
4.1	Obezbeđivanje transporta i proizvodnje betonskih ploča grube strukture debljine min. 8 cm (dim. 60x30 cm ili 40x40) na celoj površini objekta. U cenu uračunati sve materijale za njihovu ugradnju i stavljanje u funkciju	m ²	3,425.00	15.00	51,375.00 €
4.2	Nabavka materijala i ugradnja podnih obloga keramičkim pločicama u svim prostorijama administracije	m ²	312.76	28.00	8,757.28 €
4.3	Nabavka materijala i ugradnja podnih obloga keramičkim pločicama u delu restorana iznad administracije i u toaletima	m ²	270.40	28.00	7,571.20 €
4.4	Nabavka materijala i obrada zidova keramičkim pločicama u svim prostorijama	m ²	484.50	28.00	13,566.00 €
4.5	Nabavka materijala i lepljenje keramike na zid bifea između kuhinjskih elemenata 1.0 m	m ²	4.0	28.00	112.00 €
4.6	Obezbeđivanje materijala kao i ugradnja pločica od prirodnog granita po stepeništu sa pragovima debljine 3 cm i frontom debljine 2 cm. Nivelisanje i ugradnja moraju odgovarati normama i standardima. Širina basamaka je 180 cm. Boju i tip bira projektant sa ulagačem. Proračun po komadu.	m ²	51.00	65.00	3,315.00 €
UKUPNO POZICIJA 4					84,696.48 €

Bilo je ponavljanja i za „radove na podnim i zidnim oblogama“, gde su i u ovom predmeru primećena poskupljenja, koja su predočena u predmerima iz prvog i drugog ugovora.

Tabela 25 – Predmer za „parterske radove“ – prvi ugovor

Poz. 9	Opis pozicije	Jedinica	Količina	Jedinična cena u evrima	Ukupna cena sa svim primenjenim porezima u evrima
9.1	Nabavka i ugradnja betonskih kocki, uključujući betonske obode u perimetru svih staza popločanih betonskih kockama, šljunak i hidroizolacioni zaštitni sloj uključen u poziciju. Betonske kocke sa dim. 20x19x3cm Boju bira arhitekta	m2	4,679.5	15.00	70,192.50 evra
9.2	Nabavka, transport i izlivanje betonskog asfalta ASB- 1L, t=7cm	m2	3,161.6	11.00	34,777.38 evra
9.3	Isporuka materijala i sadnja trave, uključujući obradu i pripremu zemljišta sa planiranjem, oranjem, mlevenjem, sadnjom trave. Održavanje i zalivanje do 30 kalendarskih dana	m2	931.8	6.00	5,590.92 evra
UKUPNO: PARTERSKI RADOVI					110,560.80 evra

Tabela 26 – Predmer za „parterske radove“ – drugi ugovor

Poz.5	Përshkrimi i pozicionit	Njësia	Sasia	Çmimi	Shuma
5.1	Furnizimi dhe montimi i kubëzave të betonit për pjesën e dëmtuar gjatë punimeve duke përfshirë edhe anësoret e betonit në perimetrin e të gjitha shtigjeve të shtruara me kubëza betoni në pozicion përfshihet edhe zhvaori dhe shtresa mbrojtëse hidroizolimit. Kubëzat e betonit me dim. 20x10x30 cm Ngjyra parashihet nga arkitekti	paushall	1.00	1,200.00	1,200.00 euro
5.2	Furnizimi, transporti dhe shtruarja e asfaltit beton për pjesën e dëmtuar të parkingut në fazën e parë AB – 11, t = 7 cm	paushall	1.00	1,250.00	1,250.00 euro
5.3	Sjellja e materialit dhe mjellja e barit, përfshi para përpunimin dhe përgatitjen e tokës me planifikim, lavrim, bluarje, mjelljen e barit, mirëmbajtje dhe ujitje deri 20 ditë kalendarike	m2	1,250.00	3.00	3,750.00 euro
TOTALI POZICION 5					6,200.00 euro

Kada je red o „parterskim radovima” na poziciji koja se odnosi na isporuku materijala i sadnju trave, uključujući prethodnu obradu i pripremu zemljišta sa planiranjem, oranjem, mlevenjem, sadnjom trave, kao i održavanje i zalivanjem u trajanju od 30 kalendarskih dana, ova pozicija je pomenuta u oba ugovora, čak joj je u drugom navratu dodata još oko 300m² više, samo što je ovom prilikom cena snižena sa šest (6) evra na 3 evra po m².

Tabela 27 – Predmer za „krovne radove“ – prvi ugovor

Poz. 12	Opis pozicije	Jedinica	Količina	Jedinična cena u evrima	Ukupna cena
12.1	Nabavka, prevoz i obrada krovnog pokrivača od pleksiglas materijala	m2	3,769.30	7.00 evra	26,385.11 evra

Tabela 28 – Predmer za „krovne radove“ – drugi ugovor

Poz.8	Opis pozicije	Jedinica	Količina	Cena	Iznos
8.1	Nabavka, prenos i izrada krovnog pokrivača od sendvič panela debljine 5 cm, uključujući armaturne ankere sa vijcima za pritezanje. Takođe se predviđa prostor za postavljanje rasvete u stazama komunikacije. U proračun ulaze svi elementi do stavljanja u funkciju. Boju određuje nadzornik projekta.	m2	5,660.00	25.00 evra	141,500.00
				Ukupno pozicija 8	141,500.00

Krov je još jedna pozicija na kojoj je količina kvadratnih metara skoro udvostručena, dok je cena utrostručena, sa sedam (7) evra po m², u drugom navratu je ugovoren po ceni od 25 evra po m², a reč je o krovu koji je u većini gorenavedenih pozicija već trebalo da bude završen prvim ugovorom.

Opština Podujevo

19. Renoviranje gradske biblioteke

Opština Podujevo je u martu 2021. godine raspisala tender za realizaciju renoviranja gradske biblioteke. Ova biblioteka je srušena u oktobru 2018. godine, a zatim je 2020. godine smeštena u stari objekat opštine⁵².

Predviđena vrednost ovog tendera iznosila je 50,000.00 evra, dok je ugovor potpisan po ceni od 39,969.85 evra. Kao što se vidi u tabeli ispod, šest privrednih subjekata se prijavilo na ovom tenderu.

Tabela 29 – Privredni subjekti koji su podneli svoju ponudu na ovom tenderu

Privredni subjekat	Ponuda
PS Detari Sh.P.K.	39,969.85 evra
PS Tribuna Sh.P.K.	37,869.99 evra
GPS Kompania Prishtina Sh.P.K. & Prishtina Group Sh.P.K.	46,444.00 evra
PS Arad 94 Sh.P.K.	48,948.48 evra
PS N.N. Global – ING	48,709.81 evra
GPS Tau -GeN- Ingjiniering & HALIT S. Rama B.I.	46,869.89 evra

52 Kallxo.com 'Podujeva bëhet me Bibliotekë (Podujevo dobilo biblioteku): <https://bit.ly/3p6GcOi>

Ugovor je zaključen 12. maja 2021. godine između Opštine Podujevo i „PS Detari Sh.P.K“. Na osnovu analize dokumentacije u Tenderskom dosijeu, rok za početak radova bio je pet dana od dana potpisivanja ugovora i trebalo je da budu završeni u roku od 80 dana, dakle do avgusta 2021. godine. Međutim, na osnovu dinamičkog plana koji je podnela kompanija „Detari Sh.P.K.“, primećuje se da je subjekat planirao da radove završi za 78 dana, odnosno krajem meseca jula.

Ako se pozovemo na fakture obezbeđene od Opštine Podujevo, nakon zahteva za pristup službenim dokumentima⁵³, vidimo da su ukupni troškovi za radove na ovom tenderu iznosili 24,884.39 evra podeljeni na tri fakture. Pošto se ne radi o javnom okvirnom ugovoru, gde je dozvoljeno odstupanje od - +30% od ukupne indikativne vrednosti, u ovom slučaju predviđeni iznos ugovora treba izvršiti u celosti. Poslednje dve fakture, koje je dostavila izabrana kompanija, datirane su 26. avgusta 2021. i 5. oktobra 2021. godine. Dakle, ako uzmemo u obzir da je ove fakture štampao izabrani ponuđač, zaključujemo da nije ispoštovan vremenski period završetka radova koji je Opština Podujevo navela u Posebnim uslovima ugovora, što je bilo 80 dana, a tim manje rok od 78 dana koji je predložio sam izabrani ponuđač. Takođe, član 18. Opštih uslova ugovora (dokument koji je obezbedio D+) propisuje koji su razlozi iz kojih se može odložiti vreme izvršenja ugovora. Mogućnost odlaganja izvršenja ugovora dolazi do izražaja samo u slučaju:

- da naručilac nije ispunio svoje obaveze iz ugovora;
- više sile.

Prema istom članu, ako se pojave takve okolnosti, privredni subjekat mora da obavesti naručioca (u ovom slučaju Opštinu Podujevo) a isti u roku navedenom u ugovoru, mora obavestiti privrednog subjekta o dozvoljavanju produžetka roka za izvršenje ugovora.

Dakle, pošto se radi o neispunjavanju ugovora i nepoštovanju Opštih i Posebnih uslova ugovora, ugovor je trebalo raskinuti.

Opština Podujevo je u Tenderskom dosijeu, između ostalog, tražila od PS da dostavi spisak mehanizacije, postrojenja i tehničke opreme nužne za realizaciju projekta. U ovom slučaju, Opština Podujevo nije posebno tražila mehanizaciju i to je prepustila diskreciji samog privrednog subjekta, da odluči o potrebnoj opremi. PS „Detari Sh.P.K“ je zaključio ugovor sa kompanijom „Shkëlqimi Sh.P.K“, kojim su se dogovorili da će „Detari Sh.P.K“ koristiti mehanizaciju ove kompanije u svrhu realizacije ovog projekta. Na spisak je „Detari Sh.P.K“ stavio 24 vozila mehanizacije potrebnih za realizaciju tendera. Međutim, da bi ova vozila bila prihvaćena za izvođenje radova, potrebno je da imaju važeću registraciju, a četiri od ovih navedenih vozila imalo je isteklu registraciju⁵⁴. Dakle, pošto su sva ova vozila navedena na spisku mehanizacije potrebne za izvođenje radova, a za njih četiri je istekla registracija, ispada da se isti ne mogu koristiti za izvođenje ovih radova. Ova činjenica bi trebalo da kazni kompaniju „Detari Sh.P.K“ tokom ocene ponuda.

⁵³ Vredi napomenuti da je zahtev za pristup podnet 6. jula 2021. godine, dok je dokumentacija dostavljena 22. novembra 2021. godine.

⁵⁴ Rok za registraciju istekao je za poluprikolicu, čija je registracija važila do 08.10.2020, vozilo marke Mercedes - Benz, dvoje vrata, 3.5 tone i više, registracija ovog vozila važila je do 14.08.2020. Do 26.06.2019. godine važila je registracija za poluprikolicu marke Renders. Zatim za vučno vozilo, dvoje vrata, proizvođača MAN, registracija je važila do 08.03.2019. godine, takođe, za drugo vučno vozilo, sa dvoje vrata proizvođača MAN, registracija je važila do 08.10. 2020.

20. Nabavka i postavljanje plastenika za poljoprivrednike

Opština Podujevo je 21. februara 2020. godine objavila tender za nabavku i postavljanje plastenika za poljoprivrednike sa planiranim budžetom od 135,379.00 evra, pri čemu bi 30% ovog iznosa dolazilo od participacije korisnika. Na ovom tenderu sa otvorenim postupkom učestvovalo je pet privrednih subjekata, dok je ugovor dobio“ Muharrem S.Rushiti B.I.“, kao tender sa najjeftinijom cenom u iznosu od 113,428.68 evra.

Opština Podujevo nije navela pod ovim nazivom ovaj tender u Konačnom planu nabavki za fiskalnu 2020. godinu⁵⁵, ali u pojašnjenju datom D +⁵⁶, šef Kancelarije za nabavke u Opštini Podujevo, je izjavio da je praksa opštine da ovaj tender nosi naziv „Projekat za povrtne kulture“.

Tabela 30 – Cene koje su ponudili privredni subjekti

Br.	Privredni subjekat	Cena
1	GO: PMC & Adri Zauna – Rrethoja	125,970.90 evra
2	Muharrem S.Rushiti B.I.	113,428.68 evra
3	Liria	121,771.00 evra
4	Euro Sera	115,227.00 evra
5	Berisha CONSTRUCTION	126,767.40 evra

Sem PS „Muharrem S. Rushiti B.I.“, na ovom tenderu su svoju ponudu podnela još četiri privredna subjekta, od kojih su tri proglašena odgovarajućim a jedan neodgovarajućim, u smislu ispunjenosti zahteva.

Izabrani PS je prekršio ugovor tokom izvršenja ugovora, ne poštujući rok nabavke od 45 dana. PS je bio u obavezi da u roku od 45 dana isporuči i postavi 100 plastenika, ali je u tom roku postavljeno samo 30 plastenika u vrednosti od 34,028.60 evra. Postavljeno je još 10 plastenika van roka predviđenog ugovorom, tačnije 01. septembra 2020⁵⁷.

U ovom slučaju, zbog nepoštovanja rokova navedenih u Tenderskom dosijeu, došlo je do kašnjenja poljoprivrednika, koji bi trebalo da dobiju plastenike pre letnje sezone, s obzirom da veliki deo useva koje gaje ima sezonski karakter.

Zbog kašnjenja u realizaciji ugovora, Opština Podujevo je na osnovu Opštih uslova ugovora⁵⁸ sa PS „Muharrem Rushiti B.I.“, mogla bez zvaničnog obaveštenja i bez prejudiciranja drugih ugovornih nadoknada, da za svaki dan koji je protekao od isteka roka ugovora, naplati likvidiranu štetu u iznosu od 0.25% dnevno vrednosti neisporučenih zalih do najviše 10% ukupne vrednosti ugovora.

55 Konačan plan nabavki Opštine Podujevo za fiskalnu godinu 2020: <https://bit.ly/32omcOe>

56 Šef Kancelarije za nabavke u Opštini Podujevo, Rasim Fejza u direktnoj komunikaciji sa D Plusom dana 14. decembra 2021. Konačan plan nabavki Opštine Podujevo za fiskalnu godinu 2020: <https://bit.ly/3mi37Ez>

57 Faktura 43/20 od dana 01.09.2020 Muharrem S.Rushiti B.I za SO Podujevo, Direkcija BPZHR.

58 Ugovor pod brojem 615-204-97-1-1, član 16.

Još jedan problematičan element u ovom tenderu je to da Tenderski dosije, u zahtevima o tehničkim i profesionalnim kapacitetima privrednih subjekata⁵⁹ gde je naručilac zatražio spisak opreme i alati neophodnih za izvođenje radova na ovom projektu, nije uopšte precizirao o kakvoj se opremi radi. Ugovoreni PS je u ponudi naveo četiri vozila⁶⁰ sa isteklim rokom registracije, koja nemaju pravo da učestvuju u drumskom saobraćaju⁶¹ a još manje da izvode ugovorene radove.

Za iste radove, 2021. godine je Opština Podujevo ponovo raspisala tender za „Nabavku i postavljanje plastenika“, projekat koji takođe nije figurirao na Konačnom planu nabavki za 2021. godinu⁶². Za ovu aktivnost nabavke, Opština Podujevo je planirala 117,000.00 evra. Ovaj tender je sproveden kroz otvoreni postupak, u kojem je učestvovalo 26 zainteresovanih PS, ali u ovom procesu su učestvovali samo GPS „Liria Sh.P.K. i Berisha CONSTRUCTION Sh.P.K“, sa kojima je opština zaključila ugovor u vrednosti od 107,162.50 evra.

Tabela 31 – Cene koje su ponudili privredni subjekti

Br.	Privredni subjekat	Cena
1	Liria Sh.P.K & Berisha CONSTRUCTION Sh.P.K	107,162.50 evra

Kao jedini odgovarajući ponuđač, opština je potpisala ugovor sa grupom PS „Liria Sh.P.K. i Berisha CONSTRUCTION Sh.P.K“, koji je predviđao nabavku i postavljanje 250 plastenika u Podujevu, u roku od 60 dana.

Opština je 21. juna 2021. godine raskinula ugovor sa GPS-om, sa obrazloženjem da nabavka nije obavljena u skladu sa uslovima ugovora, uprkos nekolicini pisanih primedbi naručioca, u kojima je traženo preciziranje datuma za početak rada, pozivajući se na pritisak poljoprivrednika da dobiju plastenike⁶³.

GPS zakašnjenje u započinjanju radova, prema službenoj komunikaciji sa naručiocem, opravdava problemima u nabavci gvožđa (pocinkovane cevi traženih Tenderskim dosijeom), zbog nenormalnog povećanja cene na tržištu metala. Opština Podujevo je u ovom slučaju, s pravom, raskinula ugovor sa GPS-om, oduzimajući ovom prilikom i sredstva obezbeđenja izvršenja shodno članu 63 ZJN-a⁶⁴.

21. Popravka asfaltiranih puteva

Na zahtev Direkcije za javne službe, zaštitu i spasavanje⁶⁵, Opština Podujevo je juna 2020. godine pokrenula postupke nabavke za projekat „Popravka asfaltiranih puteva“, uz obrazloženje da su mnogi stari putevi oštećeni opasnim rupama, koje je trebalo sanirati. Ovaj projekat je planiran u Konačnom planu nabavki⁶⁶, dok je ukupna procenjena vrednost ugovora iznosila 185,700.00 evra, pri čemu je za 2020. godinu namenjeno 95 hiljada evra, a ostatak za 2021. godinu.

59 Ugovor br. 615-204-9711 između Opštine Podujevo i Muharrem Rushiti B.I., član 9.1 i 9.2.

60 Vozila bez valjane registracije koje je predao Muharrem Rushiti B.I. su: Prikolica „Brenderup“ sa registracijom koja je istekla 16.03.2019, kamion „VW“ sa registracijom koja je istekla 21.09.2019, kamionet marke „VW“ sa registracijom koja je istekla 16.05.2019, i džip „Nissan“, sa registracijom koja je istekla 29.10.2019.

61 Zakon o automobilima, član 39, tačka 1.

62 Konačan plan nabavki Opštine Podujevo za fiskalnu godinu 2021: <https://bit.ly/3pggZRD>

63 Službena komunikacija putem elektronske pošte između vođe projekta iz Direkcije za usluge u Opštini Podujevo, Granita Hasanija i PS-a od dana 21.05.2021.

64 Zakon o javnim nabavkama, član 63 o oduzimanju sredstava obezbeđenja izvršenja od strane naručilaca.

65 Zahtev Direkcije za javne službe, broj protokola 14-370/01-0026287/20, sačinjen dana 09. 06. 2020. godine za Odeljenje nabavke u Opštini Podujevo.

66 Konačan plan nabavki Opštine Podujevo za fiskalnu godinu 2020: <https://bit.ly/3yNHq4a>

Za ovaj tender, sproveden u otvorenom postupku, svoje ponude podnelo je 10 privrednih subjekata. Najnižu ponudu podneo je PS „Eing COM Sh.P.K.“ u vrednosti od 18.50 evra, a najveću PS „Toifor Sh.P.K.“ u vrednosti od 1,246.08 evra. Ovako velika razlika između ponude sa najnižom cenom i ponude sa najvišom cenom, objašnjava se pogrešnim popunjavanjem predmera od strane PS, gde su neki ponuđači kao konačnu cenu predstavili jediničnu cenu, a drugi ukupnu cenu ponude.

Opština Podujevo je upotrebila kriterijume najjeftinijeg odgovarajućeg tendera, što je u ovom slučaju bila ponuda PS „EING COM“, po ceni od 18.50 evra, ugovor koji je zaključen avgusta 2020. godine. Podsetimo, jedina funkcija ponderisanja cena je ocena ponuda, ali se ugovor zaključuje po jediničnoj ceni⁶⁷.

Tabela 32 – Cene koje su ponudili privredni subjekti

Br.	Ponuđač	Cena
1	GPS INTEGRAL Sh.P.K., TALI Sh.P.K.	349,28 evra
2	GPS Burimi – E Sh.P.K., N.T.P. Keni P.N.	744,44 evra
3	EING COM Sh.P.K.	18.50 evra
4	K.N.P.Sh PAPANBURG & ADRIANI COMPANY Sh.P.K.	34.67 evra
5	N.N.T. ABC	32.49 evra
6	GPS Pro & Co Group SH.P.K, A-ABC Sh.P.K.	36.27 evra
7	Toifor Sh.P.K.	1,246.08 evra
8	EL-BAU Sh.P.K.	23.13 evra
9	GPS Nnsh VAAKAL, Company Murseli Sh.P.K	37.35 evra
10	Tahir Batatina B.I.	70,95 evra

Međutim, ponuđena cena na poziciji 1.3⁶⁸ koja se odnosi na nabavku, postavljanje i nivelaciju poklopaca postojećih šahti atmosferske kanalizacije na kvoti nivoa puta PS „EING COM“, znatno je niža od cena drugih subjekata.

Zapravo, ponuđena jedinična cena od 3 evra izabranog ponuđača je neuobičajeno niska cena prema članu 61 ZJN-a⁶⁹.

67 Pravila i Operativne smernice o javnim nabavkama, član 28.14.

68 Ponuđena cena EING COM u poziciji 1.3 predmera „Nabavka, postavljanje i nivelisanje poklopaca postojećih šahti atmosferske kanalizacije na kvoti nivoa puta.

69 Pravila RKJN-a o neuobičajeno niskim tenderima: cena koju je ponudio PS za ovu poziciju kumulativno ispunjava uslove za neuobičajeno niske tendere. Ponuđena cena je za više od 30% niža od prosečne cene odgovarajućih ponuda, niža je za više od 10% od druge najniže ponuđene cene i dostavljeno je više od tri ponude.

Tabela 33 - Cene svih ponuđača za poziciju 1.3

Cene odgovarajućih privrednih subjekata za poziciju 1.3 predmera	Jedinična cena
EING COM Sh.P.K.	3 evra
EL-BAU Sh.P.K.	20 evra
GPS INTEGRAL Sh.P.K, TALI Sh.P.K.	40 evra
N.N.T. ABC	45 evra
GPS VAAKAL, Company Murseli Sh.P.K.	45 evra
GPS & Co Group SH.P.K, A-ABC Sh.P.K.	50 evra
K.N.P.Sh PAPPENBURG & ADRIANI COMPANY Sh.P.K.	80 evra
Toifor Sh.P.K.	130

U ovom slučaju, naručilac treba da zatraži pismenu izjavu od EO „EING COM“, koja bi uključivala detaljan pregled relevantnih delova tendera, i dala objašnjenje za nisku cenu koristeći standardni obrazac odobren od RKJN-a „Standardni dopis za neuobičajeno niske ponude”⁷⁰.

Zatim, PS „EING COM“ bi trebalo da dostavi Opštini Podujevo prateće obrazloženje iz kojeg bi se odlučilo da li je neuobičajeno niska cena za poziciju 1.3 argumentovana ili ne. U takvim situacijama, ako PS uspe da argumentuje takvu cenu, naručilac će ga tretirati isto kao i druge ponude⁷¹, dok u slučaju da pojašnjenje nije dovoljno, naručilac mora da odbije ponudu i da shodno članu 61. ZJN-a⁷² obavesti RKJN, koristeći standardni obrazac „Obaveštenje o odbijanju neuobičajeno niske ponude”, u roku od dva dana od dana odluke.

Nepokretanjem ovakvog dopisa i zaključivanjem ugovora sa „EING COM“, uprkos neuobičajeno niskoj ceni predstavljenoj u ponudi ovog PS, Opština Podujevo je prekršila Zakon o javnim nabavkama⁷³ kada je reč o jednakom i nediskriminatorskom postupanju prema privrednim subjektima.

Prema ugovoru zaključenom između Opštine Podujevo i PS-a⁷⁴, realizovane količine se ne mogu menjati iz izveštaja u odnosu na težinu koja im je data TD-om. Tokom realizacije ovog okvirnog ugovora, količina na poziciji 2.4 je premašena za 13,475.00 evra ili 29%. Ukupna vrednost pozicije broj 2.4 po ugovoru je iznosila 46,425.00 evra, dok je u dve situacije ova pozicija plaćena u vrednosti od 59,899.00 evra. Prema rečima menadžera ugovora, to se desilo jer su popravljani neki putevi koji nisu planirani da budu popravljani tokom 2020. godine⁷⁵.

70 Pravila o neuobičajeno niskim ponudama Regulatorne komisije za javne nabavke, član 4.2.

71 Pravila o neuobičajeno niskim ponudama Regulatorne komisije za javne nabavke, član 4.6.1.

72 Zakon o javnim nabavkama, član 61, tačka 3.

73 Zakon o javnim nabavkama, član 7.

74 Član 3.1 ugovora između Opštine Podujevo i PS-a.

75 Izveštaj o reviziji godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Podujevo za 2020. godinu.

22. Renoviranje ulaza i hodnika stambenih objekata u gradu

Za renoviranje ulaza i hodnika stambenih objekata u gradu, Opština Podujevo je sklopila ugovor sa grupom privrednih subjekata „N.N. Zhvillimi & N.N.P. Vetoni“. Predviđena vrednost ovog ugovora iznosila je 148,663.83 evra, dok je ugovor potpisan po ceni od 96,931.69 evra.

Za ovu aktivnost nabavke svoju ponudu je podnelo sedam privrednih subjekata. Na osnovu dostavljenih ponuda, primećuje se velika razlika između ponuđenih cena. Na primer, razlika između najjeftinije i najskuplje ponude je 36,338.14 evra.

Tabela 34 – Privredni subjekti koji su podneli svoje ponude na ovom tenderu

Br.	Naziv i adresa privrednih subjekata koji su učestvovali na ovom tenderu	Ukupna vrednost ponuda
1	Starlin, Podujevë	119,908.86 evra
2	Blendi Color, Podujevë	125,593.86 evra
3	Kompania Prishtina, Prishtinë	124,224.00 evra
4	GO: Zhvillim & Vetoni, Podujevë	96,931.69 evra
5	Tribune, Prishtinë	119,726.81 evra
6	Cosult – ENG, Prishtinë	133,269.83 evra
7	Olti Trasiing, Prishtinë	98,443.51 evra

Ovakvi slučajevi pokazuju da opština nije dobro analizirala činjeničnu situaciju na tržištu, ne planirajući pravilno ovu aktivnost nabavke. U ovakvim slučajevima se javlja sumnja o prethodnom dogovoru između naručioca i privrednog subjekta, koji nudi mnogo nižu cenu bez obzira na procenjenu vrednost. U takvim situacijama, prilikom ugovaranja sa subjektom čija je ponuda znatno niža od većine drugih ponuda, ispada da se radovi ne obavljaju na osnovu zahteva naručioca, već radi pružanja lošijih usluga od planiranih. Kao što se dešavalo i ranije na ovom tenderu, gde za poziciju „Nabavka i montaža vrata“ to nije urađeno sa profilom t=8cm i troslojnim staklom. Za ovu poziciju je postavljeno dvoslojno staklo i profil 4.5cm⁷⁶. Iako je menadžer ugovora dužan da evidentira takve probleme, često se isti ne prijavljuju u slučaju kršenja od strane PS-a. Da bi opravdao ovu činjenicu, u ovom konkretnom slučaju, menadžer je odobrio radove, uprkos činjenici da oni nisu bili u skladu sa zahtevima iz ugovora.

Opština Podujevo je u Tenderskom dosijeu dostavila svoje zahteve kako bi preko njih izabrala najpogodnijeg subjekta za izvođenje radova traženih tenderom. Naručilac je pri određivanju potražnje to učinio na veoma uopšten način, npr. imamo slučaj zahteva koji se odnosi na spisak mehanizacije, gde je opština zatražila spisak vozila i opreme nužnih za realizaciju projekta, što mora biti dokazano saobraćajnim dozvolama, ugovorima o zakupu itd. Međutim, pošto je opštini jasno koji će se radovi izvoditi na osnovu predmera, onda je bolje navesti vozila i opremu

⁷⁶ Izveštaj revizora za Opštinu Podujevo, 2020, str. 12. (<https://bit.ly/3Fqpkrk>).

nužne za uspešan završetak projekta. Naznaka istih u TD-u bi otklonila situacije u kojima privredni subjekat nudi bilo koju vrstu vozila ili opreme, bez obzira da li je ona potrebna za ove radove ili ne. Posledično, izabrani privredni subjekat je dostavio listu sa nekom opremom, među kojima se nalaze i teška motorna vozila, koja uopšte neće služiti u izvođenju radova za ovaj tender.

23. Snabdevanje anti-kovid materijalom - sredstva za dezinfekciju ruku

Opština Podujevo je početkom 2021. godine raspisala tender za nabavku anti-KOVID materijala, predviđene vrednosti od 10,000.00 evra. Za ovaj tender je svoju ponudu podnelo 11 privrednih subjekata, pri čemu je najjeftiniju ponudu za ovaj tender podneo „Matkos Phram Sh.P.K.“ u vrednosti od 6,600.00 evra, dok je najvišu ponudu podneo „Infinit Sh.P.K.“ u vrednosti od 11,440.00 evra, što je ponuda koja je premašila procenjenu vrednost ugovora.

Tabela 35 – Spisak privrednih subjekata koji su podneli svoje ponude na ovom tenderu

Br.	Naziv i adresa privrednih subjekata koji su učestvovali na ovom tenderu	Ukupna vrednost ponuda
1	Selver Shala B.I Prizren	8,800.00 evra
2	IDEA EET, Suharekë	7,865.00 evra
3	KORAL & KRAS, Prishtinë	9,955.99 evra
4	Troja, Prishtinë	8,690.00 evra
5	Europrint Group, Prishtinë	9,955.44 evra
6	Blendi O.P, Prishtinë	9,925.00 evra
7	Kiga, Fushë Kosovë	9,295.00 evra
8	Teknika, Prishtinë	8,690.00 evra
9	Matkos Phram, Prishtinë	6,600.00 evra
10	Infinit, Prishtinë	11,440.00 evra
11	AWA, Prishtinë	10,450.00 evra

Tender je dodeljen subjektu „IDEA EET Sh.P.K.“ u iznosu od 7,865.00 evra, u kom slučaju je ugovor potpisan 30. aprila 2021. Dok je PS „Matkos Phram Sh.P.K.“ eliminisan pošto nije podneo sredstva obezbeđenja tendera.

Opština Podujevo nije predočila nijedan zahtev u TD-u u pogledu ekonomskih, tehničkih i stručnih kapaciteta, čime je prokrčen put svim PS-ima da se prijave na ovaj tender, bez obzira da li su ta preduzeća specijalizovana za izvođenje ovih radova ili ne. Međutim, pošto se radi o proizvodima koji imaju direktan uticaj na zdravlje ljudi, opština bi trebalo barem da traži dokaze da izabrani privredni subjekat može da obavi ovu nabavku bez ikakvih problema, putem preporuka o ranije realizovanim ugovorima. Jedini kriterijum za dobijanje tendera bila je najpovoljnija ponuda.

Delatnost ugovorenog PS-a, uprkos tome što je odgovarajući i što je podneo najpovoljniju ponudu, nije vezana za nabavku ovakvih proizvoda. Prema KAPR-u, subjekat „IDEA EET Sh.P.K.“, osnovan 2020. godine, se kao svojom primarnom delatnošću bavi iznajmljivanjem i lizingom automobila i lakih motornih vozila. Njena sekundarna delatnost je drumski prevoz robe. S obzirom da se ova kompanija ne bavi medicinskim proizvodima, onda bi trebalo da dostavi bilo kakav dokaz o poreklu proizvoda, kao što se zahteva članom 3 ugovora. Iz dokumentacije koju je D+ obezbedio od opštine, vidi se da takav dokument nije dostavljen.

Opština Podujevo je zatražila nabavku ukupno 5,500 litara dezinfekcionih sredstava na bazi alkohola min. 70%, pakovanje 5 litara do 10 litara. U slučajevima u kojima naručilac ne precizira količinu pakovanja artikla, mogu nastati brojni problemi, posebno u podnošenju ponuda od strane PS-a. Imajući u vidu ovaj opis, neki PS-i mogu ponuditi proizvode količine od 10 litara, dok drugi mogu ponuditi one od 5 litara, što je element koji bi doveo do automatske diferencijacije ponuda.

Na osnovu faktura koje je dostavio izabrani privredni subjekat, zaključujemo da je nabavka realizovana u predviđenom vremenskom periodu. Međutim, veoma je nejasno da li je privredni subjekat isporučio dezinfekciono sredstvo od 5 litara ili od 10 litara. Ukupno, cena od 1.43 evra za dezinfekciono sredstvo sa pakovanjem od 5 litara je veoma mala, tim više za ono od 10 litara. Kada je reč o tržišnim cenama, za najviše 1.43 evra može se kupiti dezinfekciono sredstvo od 500 ml.

Tabela 36 – Predmer i nabavna cena proizvoda

Br.	Naziv materijala	Jedinica	Količina	Cena	Iznos
1	SREDSTVA ZA DEZINFEKCIJU RUKA NA BAZI ALKOHOLA (minimum 70%), pakovanje 5 litara do 10 litara, tečno	litar	5,500	1.43	7,865.00
Ukupno					7,865.00

Ako opština praktikuje ovakav način naručivanja artikala, posebno ne navodeći tačnu težinu, onda će stalno biti izložena mogućnosti da takva nabavka ne bude realizovana u skladu sa zahtevima opštine i da samim tim i namera naručioca ne bude uspešna.

24. Renoviranje ulaza stambenih objekata

Opština Podujevo je za renoviranje ulaza u stambene objekte planirala da za 2021. godinu izdvoji 200,000.00 evra. Ovaj tender je sproveden kroz otvoreni postupak i okvirni ugovor, u trajanju od 18 meseci. Od ukupne vrednosti predviđene za ovaj ugovor, opština je planirala da u 2021. godini potroši 80,000.00 evra, dok je za 2022. godinu planirala 120,000.00 evra.

U sklopu ovog tendera, svoju ponudu je podnelo deset privrednih subjekata. Kao što i stoji u ugovoru, odnosno okvirnom ugovoru, privredni subjekti su podneli svoje ponude sa ponderisanim cenama. Najjeftinija ponuda, prema ponderisanoj ceni, iznosi 94.22 evra i ponudio ju je PS „OK Construction Sh.P.K.“, dok je najskuplja iznosila 406.13 evra PS-a „N.P.Sh. Starling“. Tender je dodeljen najjeftinijem privrednom subjektu, PS „OK Construction Sh.P.K.“, sa kojim je opština potpisala ugovor 22. jula 2021.

Tabela 37 – Privredni subjekti koji su podneli svoje ponude na ovom tenderu, sa ponderisanim cenama

Br.	Naziv i adresa privrednih subjekata koji su učestvovali na ovom tenderu	Ukupna vrednost ponuda
1	OK Construction Sh.P.K. – Prishtinë	94,22 evra (ponderisana cena)
2	Ulpiana Group Sh.P.K. – Prishtinë	103,20 evra (ponderisana cena)
3	NBT – ING, SHPK – SHIROKË	125,10 evra (ponderisana cena)
4	GPS NTPSH LIMIT L&B Sh.P.K. Sfinga SH.P.K. Prizren	129,56 evra (ponderisana cena)
5	GPS NN ZHVILLIMI NNP VETONI – Podujevë	153,20 evra (ponderisana cena)
6	GPS Prishtina Sh.P.K. & Prishtina Group Sh.P.K – Prishtinë	159,34 evra (ponderisana cena)
7	Limit Project Sh.P.K – Podujevë	190,50 evra (ponderisana cena)
8	Eing COM Sh.P.K – Podujevë	197,78 evra (ponderisana cena)
9	NN Blendi Color – Podujevë	358,37 evra (ponderisana cena)
10	NTSH Starlin – Podujevë	406,13 evra (ponderisana cena)

Opština je u Tenderskom dosijeu, zahtevala da se ispune neki uslovi podobnosti i da se verifikuju ekonomski, tehnički i profesionalni kapaciteti privrednog subjekta. Kada je reč o ekonomskim i finansijskim kapacitetima, opština je od privrednog subjekta tražila da dokaže da je u poslednje tri godine ostvarila finansijski promet koji nije manji od 380,000.00 evra. S obzirom da je rok za podnošenje ponuda bio 31. maj 2021. godine, podrazumeva se da se dokazi moraju dostaviti od maja 2018. do maja 2021. godine. Izabrani PS je u svojoj ponudi dostavio dokaze o finansijskom prometu od 2016. do 2020. godine, koji zajedno obuhvataju iznos od 501,173.3 evra. Međutim, promet iz 2016. i 2017. godine ne treba uzeti u obzir. To znači da izabrani PS ne ispunjava ovaj kriterijum, što ga čini neodgovarajućim, te njegovu ponudu posledično treba odbiti.

Takođe, opština je Tenderskim dosijeom zahtevala od PS-a da obezbedi dokaz da ima dovoljno zaposlenih za realizaciju ovog projekta, tražeći minimalno 20 radnika. Opština je takođe zatražila da joj se predoče dokazi o angažovanju vođe projekta, diplomiranog inženjera ili magistra građevinarstva, konstruktivni smer i diplomiranog inženjera ili magistra arhitekture. Da bi dokazala da PS ima ove zaposlene, opština je tražila da se kao dokaz dostavi ugovor o radu sa poslodavcem. Izabrani PS je naveo 21 radnika, među kojima i direktora kompanije, ali je dostavio ugovore o radu samo za 17 zaposlenih i jedan ugovor o angažovanju građevinskog inženjera. Dakle, za 18 radnika uključujući vlasnika, ukupno 19. Takođe, subjekat nije dokazao da ima i inženjera arhitekture, kako zahteva TD. U takvoj situaciji, opština treba da odbije ponudu i da privrednog subjekta smatra neodgovarajućim.

Zaključci i preporuke

Kao što je predočeno u prethodnom delu, možemo izvući neke zaključke koji slede:

- Opštine koje su predmet razmatranja ovog izveštaja su prevashodno koristile pregovarački postupak javne nabavke, sa obrazloženjem da su to morale učiniti usled vanredne situacije izazvane KOVIDOM-19. Ovakav postupak je mogao biti opravdan na početku pandemije (proleće 2020), ali ne i duž cele 2020. i 2021. godine, u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavkama (ZJN);
- Opštine su tokom korišćenja pregovaračkog postupka pozivale mali broj privrednih subjekata da podnesu svoje ponude na tenderu. Ovo je ograničilo konkurenciju između privrednih subjekata i dovelo do nameštanja tendera od strane opština, takođe suprotno ZJN-u;
- Opštine nisu diskvalifikovale privredne subjekte koji su podnosili nevažeću dokumentaciju u tenderskom procesu, štaviše istim privrednim subjektima je dodeljivan ugovor suprotno ZJN-u;
- Menadžeri ugovora opština koje su predmet ovog izveštaja nisu preduzeli nijednu meru, uključujući raskidanje ugovora, iako su se privredni subjekti pokazali nesavesnim svojim kašnjenjem u realizaciji ugovora;
- Opštine koje su predmet ovog izveštaja su nastavile da traže od privrednih subjekata da podnesu posebne sertifikate koji nisu bili ni u kakvoj povezanosti sa prirodom traženih radova, kao i standarde određenih država, suprotno ZJN-u.

Preporuke namenjene konkretnim opštinama slede u nastavku:

Opšte preporuke:

- Javne institucije da izbegavaju pregovaračke postupke u suprotnosti sa ZJN-om. Međutim, u slučaju korišćenja pregovaračkog postupka prema ZJN-u, javne institucije treba da pozovu veći broj privrednih subjekata, kako bi time povećale konkurenciju;
- Javne institucije da ulože u poboljšanje upravljanja ugovorima, jer je to najveći problem skoro svih privrednih subjekata;
- Javne institucije da iskoriste sredstva za kažnjavanje neozbiljnih PS-a koji zaostaju u realizaciji ugovora;
- Javne institucije da izbegavaju diskriminatorne zahteve, posebno ISO standarde koji nisu u upotrebi, i one koji nisu u povezanosti sa predmetom raspisanog tendera.

Posebne preporuke:

Opštini Đakovica:

- Mora uzeti u obzir da u TD ne postavlja diskriminatorne kriterijume, kako se ne bi ograničila konkurencija;
- U svim navratima, oduzeti sredstva obezbeđenja tendera i podneti zahtev da se relevantni privredni subjekat uvrsti na crnu listu, kako je predviđeno zakonom;
- Precizirati tačne i jasne zahteve koje PS-i moraju da ispune, kako bi se otklonili dalji problemi.

Opštini Gnjilane:

- Pozvati više PS-a u pregovaračke postupke, imajući u vidu da će se na ovaj način uvećati konkurencija i posledično smanjiti cene;
- Kod okvirnih ugovora koji traju duže od godinu dana, vrednost odrediti kao ukupnu vrednost ugovora, a ne samo za jednu godinu;
- Odrediti rok važenja tendera u skladu sa zakonom, shodno vrednosti ugovora;
- Poboljšati upravljanje ugovorima i izreći kazne i raskinuti ugovore u slučaju loše primene.

Opštini Podujevo:

- Preduzeti neophodne mere protiv privrednog subjekta koji se ne pridržava uslova ugovora, što će uticati na disciplinovanje drugih privrednih subjekata;
- Potrebno je posvetiti dodatnu pažnju pri sastavljanju predmera i pozicija, kako bi se otklonila zabuna među privrednim subjektima i svela na minimum mogućnost neuspeha realizacije ugovora;
- Tačno odrediti zahteve u TD-u, posebno kada je reč o radnoj mehanizaciji i tražiti samo ona sredstva neophodna za izvođenje predmetnih radova.

Opštini Južna Mitrovica:

- Izbegavati preciziranje broja realizovanih ugovora, kao dokaz o izvedenim radovima u poslednje tri godine, već odrediti samo njihovu vrednost;
- Ne treba načiniti nijednu isplatu pre početka realizacije ugovora, osim ako ugovor ne predviđa avans;
- Bolje isplanirati i prostudirati tržište, kako se ne bi prekoračila predviđena vrednost, osim ako tako nešto nije bilo moguće;
- U svakom slučaju kada postoje neuobičajeno niske cene, zatražiti dodatna pojašnjenja u vezi sa odredbama ZJN-a;
- Ne mešati kriterijume dodele tendera, tj. ne koristiti kriterijum najjeftinije cene i kriterijum ekonomski najpovoljnije ponude na istom tenderu;
- Izbeći navođenje trgovačkih marki (brendova), pošto to direktno narušava konkurenciju;
- Ne skraćivati rok za podnošenje ponuda suprotno ZJN-u;
- Odbiti ponude koje ne sadrže preporuke u vrednosti predviđenom TD-om i istovremeno odbiti one preporuke dostavljene za ugovore koji još nisu završeni.

Funded by
the European Union

Democracy
Plus